

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerilerinin Okul Öncesi Eğitim, İlkokul ve Ortaokul Kademelerinde Yer Alma Durumları

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Banu DİKMEN ADA¹, Müge KUNT BAYRAMOĞLU²

1 Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
Temel Eğitim Bölümü,
bdada@ogu.edu.tr .
ORCID: 0000-0001-7490-2056

2 Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
Temel Eğitim Bölümü,
muge.kunt@ogu.edu.tr.
ORCID: 0000-0002-4603-8210

Atf: “Dikmen Ada, B., & Kunt Bayramoğlu, M. (2026). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ortak metninde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin okul öncesi eğitim, ilkököl ve ortaokul kademelerinde yer alan durumları. *Millî Eğitim*, 55 (251), 1545-1596. DOI: 10.37669/milliegitim.1710195”

Gönderilme Tarihi: 09.06.2025

Kabul Tarihi: 12.12.2025

DOI: 10.37669/milliegitim.1710195

Anahtar Kelimeler:

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli,
okul öncesi eğitim,
öğretim programı,
sosyal alan becerileri,
sosyal bilimler alan becerileri

Öz

Bu çalışmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde tanımlanan sosyal bilimler alan becerilerinin farklı eğitim kademelerindeki öğretim programlarına yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Doküman analizi yöntemiyle yürütülen araştırmanın Veri kaynağı olarak “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni”, “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı”, “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (İlkokul)”, “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İnsan Hakları ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı (İlkokul)” ve “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul-Ortaokul)” olmak üzere beş temel belge seçilmiştir. Veriler, betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda incelenen toplam 17 sosyal bilimler alan becerisi arasında okul öncesi kademesi, en fazla sosyal bilimler alan becerisini kapsayan program olmuştur. İlkokul kademesinde ise “Kanıt Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi”, “Sosyal Katılım Becerisi” ve “Mekânsal Düşünme Becerisi” alan becerilerine daha çok yer verildiği görülmüştür. Ortaokul düzeyinde, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda “Kanıt Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi”, “Tarihsel Empati Becerisi”, “Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi”, “Sosyal Katılım Becerisi”, “Girişimcilik Becerisi”, “Mekânsal Düşünme Becerisi” ve “Coğrafi Sorgulama Becerisi” olmak üzere yedi beceriye yer verilmiştir. Ancak “Manıksal Muhakeme”, “Felsefi Sorgulama Becerisi”, “Felsefi Muhakeme Becerisi”, “Felsefi Düşünme ve Sorgulama” ve “Tarihsel Sorun Analizi” becerileri hiçbir kademede yer almamaktadır. Dikkat çeken başka bir sonuç ise “Finans Becerisi” yalnızca okul öncesi kademesinde yer bulmuştur.

The Situation of Social Sciences Domain Skills in the Common Text of the Century of Türkiye Education Model at Preschool, Primary, and Secondary School Levels

RESEARCH ARTICLE

Keywords:

The Century of Türkiye Education Model,
pre-school education,
curriculum,
social domain skills,
social sciences domain skills

Abstract

This study aimed to examine how the social sciences domain skills defined in the Century of Türkiye Education Model are reflected in curricula across different levels of education. Employing document analysis, the study drew on five core documents as its data sources: the Common Text of the Century of Türkiye Education Model, the Preschool Education Curriculum of the Century of Türkiye Education Model, the Life Studies Course Curriculum of the Century of Türkiye Education Model (Primary School), the Human Rights and Democracy Course Curriculum of the Century of Türkiye Education Model (Primary School), and the Social Studies Course Curriculum of the Century of Türkiye Education Model (Primary and Lower Secondary School). The data were analyzed using descriptive analysis. As a result of the analysis, among the 17 social sciences domain skills examined, the preschool level was the program that covered the most social sciences domain skills. At the primary school level, it was observed that “Evidence-Based Inquiry and Research Skills”, “Social Participation Skills” and “Spatial Thinking Skills” were included more. At the secondary school level, the Social Studies Curriculum includes seven skills: “Evidence-Based Inquiry and Research Skill”, “Historical Empathy Skill”, “Perception of Change and Continuity Skill”, “Social Participation Skill”, “Entrepreneurship Skill”, “Spatial Thinking Skill” and “Geographical Inquiry Skill”. However, “Logical Reasoning”, “Philosophical Inquiry Skill”, “Philosophical Reasoning Skill”, “Philosophical Thinking and Inquiry” and “Historical Problem Analysis” skills are not included at any level. Another striking result is that “Finance Skill” was found only at preschool level.

Giriş

İnsanın toplumsal hayatta kendisiyle, çevresindekilerle ve kurumlar ile ilişkilerini inceleyen farklı disiplinler sosyal bilimler olarak ifade edilmektedir (Alaylıoğlu & Oğuzkan, 1976; Bilgili, 2008; Köstüklü, 1999, akt. Kop & Tuncel, 2010). Sosyal bilimler insanları ve onların yaşamlarını konu almakla birlikte bireylerin toplumsal, kültürel, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin anlamlandırılmasına katkı sağlamaktadır. Sosyal bilgiler eğitimi ise bireyleri, değişen ülke ve dünya koşullarında bilinçli kararlar alabilen ve karşılaştığı sorunlara çözüm üretebilen aktif yurttaşlar olarak yetiştirmeyi hedefleyen, sosyal ve beşerî bilimlerin bilgi ve yöntemlerini bir arada kullanan bir öğretim programı olarak tanımlanabilir (Kop & Tuncel, 2010; Öztürk, 2006, akt. Yapıcı, 2015). İnsanların etkili bir vatandaş olabilmesi, yaşadıkları toplumlarda toplumsal değişim ve dönüşümlere uyum sağlayabilmesi, sosyal bilimleri anlaması ve sosyal bilgilerin içeriğinin bilincine varması ve yarattığı etkileri daha kavrayarak uyum sağlaması ile ilişkilidir (Akhan & Çetin, 2015, akt. Şahin & Çelik, 2024). Belirtilen katkıların bireylere kazandırılabilmesi için toplumsal hayatta yaşanan değişimlerin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'na yansıtılması bir gerekliliktir (Yıldırım & Çalışkan, 2024). Çağımızın değişen tüm gereksinimleri doğrultusunda, ülkelerin tüm eğitim kademelerinde eğitim programlarını bireylerin de gelişim özellikleri ve gereksinimleri de dikkate alarak kademeler arası ilişkiler kurarak yapılandırmaları da bir başka gereklilik olarak ifade edilebilir.

2013 yılında Ulusal Sosyal Bilimler Konseyi (NCSS), C3 Çerçevesi olarak da bilinen Sosyal Bilimler Devlet Standartları için Kolej, Kariyer ve Sivil Yaşam (C3) Çerçevesi'ni yayınlamıştır. C3 Çerçevesi'ni uygulanmanın bütünlük amaçlı; problem çözme, eleştirel düşünme ve katılım becerilerini kullanarak sosyal bilimler disiplinlerine karşı dikkati artırmaktır (Bennett, 2024; NCSS, 2013). NCSS (2013), sosyal bilgiler eğitiminin temel amacını, genç bireylerin birbirine bağlı bir dünyada, kültürel çeşitliliğe sahip ve demokratik bir toplumun bireyleri olarak kamu yararını gözetken bilinçli ve mantıklı kararlar alma yetilerini geliştirmek olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin bilgiye ulaşma sürecinde soru sormaları önemlidir. Geleneksel araştırma yöntemlerini kullanmadan önce kendi sorularını oluşturmaları ve araştırma planlarını yapmaları beklenir. Ayrıca elde ettikleri bilgileri paylaşmadan ya da bilinçli bir eyleme geçmeden önce, kaynaklarını ve kanıtlarını değerlendirmeleri gerekmektedir. Öğrencilerin bu araştırma sürecinde geliştirmeleri gereken bazı temel beceriler bulunmaktadır. Birincil ve ikincil kaynakların eleştirel analizi, öğrencilerin bu kaynak türlerini ayırt edebilmeleri ve her birini birer kanıt olarak değerlendirebilmeleri açısından önemlidir. Görsel ve işitsel materyallerin yorumlanması da günümüzde büyük önem taşımaktadır, çünkü bilgi çoğunlukla dijital ortamda ve görsel biçimlerde sunulmaktadır. Zaman çizelgeleri, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri bir bütünlük içinde kavramalarına yardımcı olan araçlardır. Karşılaştırma ve zıtlık kurma becerisi, öğrencilerin farklı kaynaklardan elde ettikleri bilgileri analiz ederek, gerçeklerin ötesine geçmelerini sağlar. Bu sayede fikir grupları, bireyler, metinler ve olgular arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları belirleyebilir, eleştirel düşünme yetilerini güçlendirebilirler. Neden-sonuç ilişkisini anlamak da öğrenciler için oldukça önemlidir. Öğrenciler tarihsel olayların yalnızca ne olduğunu değil, neden gerçekleştiğini de kavrayabilmelidir. Bu süreçte “bu nedenle”, “çünkü” ve “dolayısıyla” gibi ifadelerin izini sürmeleri gerektiğini fark etmeleri beklenir. Harita becerileri ise sosyal bilgiler eğitiminin mekânsal düşünmeyi geliştiren boyutudur. Haritalar, mekânsal bilgilerin en etkili şekilde sunulmasına olanak tanır ve bu nedenle öğrenciler tarafından etkili bir şekilde kullanılabilir (Bennett, 2024; NCSS, 2013).

İnsan, doğası itibarıyla birçok yönüyle gelişim gösteren bir varlıktır. Bu nedenle bireyin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki alanlarda dengeli bir biçimde gelişimini sağlama gerekliliği, bütüncül bir eğitim anlayışını zorunlu kılmaktadır (MEB, 2024a). Millî Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli de, öğrencilerin bu gelişim alanlarını, beceri

temelli bir yaklaşımla destekleyecek şekilde tasarlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tüm eğitim seviyelerine yönelik geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bilgi kümelerinin yanı sıra kavramsal beceriler, alan becerileri, bu becerileri destekleyen eğilimler ve disiplinler arası bileşenler doğrultusunda ilişkisel ve döngüsel bir yapıyla oluşturulmuştur (MEB, 2024a). Bu modelde, soyut ve karmaşık düşünceleri eyleme dönüştürme sürecinde şekillenen kavramsal beceriler ile bu becerilerin her bir öğretim kademesi ve ders için özgün biçimlerini yansıtan alan becerileri; derslere ait bilgi kümelerini içeren içerik çerçevesiyle bütünleşerek öğrenme çıktılarının temelini oluşturmaktadır. Öğrencilerin bu öğrenme çıktılarında ne düzeyde başarılı olduklarını belirlemek amacıyla ise öğrenme kanıtlarından yararlanılmaktadır (MEB, 2024a). Modelin temel hedefi öğrencilere sadece bilgi kazandırmak değil aynı zamanda bilgiyi beceriler ile harmanlanmış bir biçimde kazandırarak öğrencilerde bilgi edinmenin yanı sıra becerilerde uzmanlaşmanın sağlanması biçiminde ifade edilebilir (Özhan vd., 2024).

2005 yılında program çalışmaları ile başlayan, 2017 yılında Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından öğrencilerin sahip olması gereken beceri ve yeterliliklerin öğrencilere müfredat çerçevesinde kazandırılmasının amaçlandığı 21. yüzyıl becerileri çerçevesi hazırlanmış ve 2018 yılı öğretim programlarıyla devam eden süreçte temelleri oluşturulan K12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli oluşturulmuştur. 2024 yılında ise MEB tarafından 21. yüzyıl becerilerini temel alan K12 Beceriler Çerçevesi'nde hazırlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan K12 kavramı; ABD, Kanada, Danimarka gibi çeşitli ülkelerde okul öncesinden zorunlu eğitimin sonuna kadar olan eğitim kademelerini ifade etmektedir (Balcı, 2021). Bu modelde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin “bütünleşik beceriler” ile “süreç bileşenlerinin” okul öncesi eğitim kademesinden lise kademesine kadar ayrıntılı biçimde hazırlanan yapısıyla öğrencilerin beceri gelişimine hizmet etmeye yönelik olduğu da görülmektedir (Balcı, 2021; Doğan vd., 2023; MEB, 2017).

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde sosyal bilimler alan becerileri kapsamında yerli ve yabancı alan yazını, alanın kendine özgü yapısı ve çağın gereklilikleri göz önünde bulundurularak 21. yüzyıl becerileri ile de güçlü ilişkileri olan 17 alan becerisi belirlenmiştir. Alan becerileri; kavramsal becerileri ve/veya alana özgü bütünleşik becerileri kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır. Bu yönüyle alan becerileri, kavramsal becerileri ve/veya alana özgü bütünleşik becerileri kapsayan ve bu becerilerin süreç bileşenlerini de içeren yapılardır (MEB, 2024a).

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan kavramsal, sosyal ve duygusal beceriler ile eğilimlerin, sosyal bilimler alanıyla olabildiğince bağlantılı hâle getirilmesi; alanın özgün yapısının ve sosyal bilimlerin yöntemsel yaklaşımının yansıtılması ve uygulanabilir olması dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda sosyal bilimler alan becerileri belirlenirken hem ulusal hem de uluslararası alan yazınında yer alan bilgilerle, alanın özgün niteliği ve çağın ihtiyaçları göz önünde bulundurularak toplam 17 beceri tanımlanmıştır. Bunlar; “Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi, Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi, Tarihsel Empati Becerisi, Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi, Sosyal Katılım Becerisi, Girişimcilik Becerisi, Mekânsal Düşünme Becerisi, Coğrafi Sorgulama Becerisi, Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi, Harita Becerisi, Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi, Mantıksal Muhakeme Becerisi, Felsefi Sorgulama Becerisi, Felsefi Muhakeme Becerisi, Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi, Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi, Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisidir” (MEB, 2024a). Bu becerilerin tamamı birbirleriyle bağlantılıdır ve bazıları, birden fazla beceriyi içine alacak şekilde tasarlanmıştır. Bir bütünlük içinde kurgulanan bu becerilerin, sürecin diğer bileşenleriyle birlikte ele alınarak kullanılması gerekmektedir. Bu beceriler, becerilere yönelik açıklamalar ve becerilere ait süreç bileşenleri ekler bölümünde yer almaktadır (Ek A.) (MEB, 2024a). Eklerde yer alan bu görseller

sosyal bilimlerin temel disiplinlerini temsil eden alan becerilerini kapsamaktadır. Her bir beceri için görsellerde; becerinin genel açıklaması, içerdiği kavramsal yetkinlikler, öğrencide geliştirilmesi hedeflenen davranış ve bilişsel çıktılar ile becerinin eğitim öğretim süreçlerine entegrasyonunu sağlayacak alt bileşenler detaylı şekilde açıklanmıştır. Bu kapsamda “Ekler” bölümünde yer alan şekiller, araştırmanın kuramsal derinliğini desteklemekle kalmayıp aynı zamanda sosyal bilimler alan becerilerinin öğretim programlarına nasıl entegre edilebileceğine dair uygulayıcılara, program geliştiricilere ve araştırmacılara somut bir yol haritası sunmaktadır. Eklerde yer alan şekillerde açıklamalarına yer verilen sosyal bilimler alan becerileri (SBAB) ile bireylerin toplum içindeki insan davranışlarını ve ilişkilerini anlama, sosyal değişimleri analiz etme ve sosyal sorunlara çözüm önerileri getirme, toplumsal, ekonomik ve politik sistemleri anlama ve bu sistemlerdeki değişimleri izleme kapasitelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak hedeflenmektedir (Şanlı & Kırkeser, 2025).

Günümüzde, eğitim topluluğu içindeki en tartışmalı konulardan birisi de yaşlarının küçük olması nedeniyle sosyal bilimlerin okul öncesi öğrencilerine nasıl öğretilebileceğidir (Bustamante vd., 2018; Gómez vd., 2018; akt. Vivas Moreno vd., 2021). Cuenca (2008) ve Trepát'a (2011) göre sosyal bilimler için öğretme-öğrenme sürecindeki temel sorunun öğrencilerin yaşından ziyade içerik seçimi ve kullanılan yaklaşım olduğunu doğrulamaktadır (Corral & Miralles, 2014, akt. Vivas-Moreno vd., 2021). Iofciu ve diğerleri (2012) ve Fernández-Oliveras ve Oliveras (2014) gibi yazarlar, özellikle bu aşamada kullanılan öğretim stratejilerini değiştirmeye ihtiyaç olduğunu ileri sürmektedir. Brophy and Alleman (2006) ve Harnett (2007) tarafından yapılan çalışmalar ise okul öncesi öğrencilerinin sosyal bilimlerle ilgili içeriği öğrenebileceklerini göstermektedir. Bu çalışmalar arasından en dikkat çekenler, çocukların zaman kavramını anlayabildiğini ve 5 yaş gibi erken bir yaşta tarihe dair bir anlayışa sahip olabildiğini gösteren Calvani (1986) ve Cooper'ın (1995) çalışmalarıdır. Diğer çalışmalarda ise Piaget'nin çocukların zamanı veya bir anlatının zaman boyutunu kavrayamayacağı varsayımını sorgulamaktadır (Almagro vd., 2006, akt. Vivas Moreno vd., 2021). Hernández (2002) okul öncesi öğrencilerinin zamansal kavramlar, zaman ölçüm sistemleri ve zamansal kategoriler üzerinde çalışması gerektiğini savunmaktadır (Almagro vd., 2006; akt. Vivas Moreno vd., 2021.). Sosyal bilimlerin doğasını inceleyen çalışmalardan bazıları; Kemple (2017), Sanders ve Downer (2012), HyunWook (2014), Maher ve Buxton (2015) tarafından yapılmıştır. Sosyal bilimlerin sınıfta kültürlerarası yönlerini ele alan çalışmalardan bazıları ise Krogstad (2016) ve Kim ve Kwon (2018) tarafından yapılmıştır. Keren ve Fridin (2014) ve Battista ve Boone (2015) ise sosyal bilimler ve teknolojiyi incelemişlerdir. Skjæveland (2017) erken çocukluk sınıflarında tarih öğretmek için farklı yöntemler önerirken, Luff ve diğerleri (2016) ve Torunn (2017) yurttaşlık bilgisi öğretimini incelemişlerdir. Erken çocukluk eğitiminde toplumsal cinsiyet üzerine de çalışmalardan bazıları Wohlwend (2012) ve Quaresma ve Bertuol (2015) tarafından yapılmıştır. Sosyal bilimleri analiz eden ve araştıran diğer çalışmalar arasında Stonehouse (2011), Vuorisalo ve diğerleri (2015), Trnova ve Trna (2015), Sales ve Oliveira (2016), Antopolskaya ve diğerleri (2017), Boyd (2018) ve Kanaki ve Kalogiannakis (2018) yer almaktadır (akt. Vivas Moreno vd., 2021). Skjæveland (2017) tarafından yapılan çalışmada erken çocukluk eğitimi ve bakım merkezlerinde tarih öğretimi ve çocukların tarih anlayışı incelenmiştir. Çalışmada özellikle fiziksel ve bedensel deneyimlerin, öğretmenlerin hikâye anlatımıyla birlikte, çocukların tarihe olan ilgisini ve anlayışını canlandırdığı yönünde bulgular elde edilmiştir. Daha büyük çocuklardan bazılarının -beş ila altı yaşındakiler- gelişmekte olan bir tarih bilincinin olduğunu ifade etmiştir. Bu durum, erken çocukluk döneminde tarihsel anlayış sınırlı olsa da erken çocukluk eğitimi ve bakımında, tarih öğretiminin tarihsel bilincin temelini oluşturabileceğini ve daha sonra okulda gelişebileceğini göstermektedir (Skjæveland, 2017). Vivas Moreno ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan çalışmadan elde edilen sonuçlarda, sosyal bilimlerin (tarihsel düşünce, zamansal kavramlar vb.) öğretim-öğreniminin temellerinin erken

çocukluk eğitiminde atılması gerektiğini doğruladığı gerçeğine özel vurgu yapılmaktadır. Çalışmalar küçük çocukların zamanı ölçülebilir bir birim olarak algılamasalar bile tarihsel zamanı ve kronoloji duygusunu anlayabileceklerini, ayrıca erken çocukluk dönemindeki çocukların bile, herhangi bir yıl veya tarih kavramı geliştirmemiş olmalarına rağmen, “uzun zaman önce ve şimdiye yakın” arasındaki farkı ayırt edebildiklerini göstermektedir (Barton & Levstik, 1996; akt. Skjæveland, 2017).

Alan yazını tarandığında ülkemizde sosyal bilimler alan becerileri ile ilgili yapılan araştırmalardan bazıları; Doğan, Kabapınar, Zaman ve Duman’ın (2023) sosyal bilimler alan becerileri, kavram, kapsam ve geliştirilme sürecini inceledikleri çalışmalarıdır. Şahin ve Çelik (2024) yapmış oldukları çalışmalarında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin, 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı alan becerileri bölümünde yer alma durumunu incelemiştir. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları ile ilgili olarak yapılan araştırmalardan bazıları; Görmez (2018), İlkokul Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile Okul, Meslek ve Sivil Yaşam (c3) Çerçeve Programı’nda yer alan kazanımların karşılaştırılmasını; Yıldırım ve Çalışkan (2024) Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın 2005, 2015 ve 2018 programlarıyla karşılaştırılmalı analizini ve Aktay (2024) ise Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 İlkokul Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve askı süreci etkisini incelemiştir. Yazıcıoğlu (2023) çalışmasında Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında yer alan kazanımların tarih, vatandaşlık ve coğrafya boyutunu incelemiştir. Şiraz ve Bay (2020) ise vatandaşlık eğitimi bağlamında 1998, 2005 ve 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programları genel hedeflerinin analizi yapmışlardır. Namli Altıntaş (2025) çalışmasında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin 4. sınıf insan hakları vatandaşlık ve demokrasi dersinin eleştirel ve sorgulayıcı yaklaşım bağlamında, beceri ve eğilimleri incelenmiştir. Çakır (2025) ise çalışmasında 2024 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı öğrenme çıktılarının 21. yüzyıl becerileri bağlamında değerlendirilmesini ele almıştır. Alan yazınında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilgili olarak yapılan araştırmalardan bazıları ise; Ertek Eroğlu ve arkadaşlarının (2025) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı’nı hassas beceriler açısından inceledikleri çalışmalarıdır. Bekiroğlu ve Ütkür Güllühan (2024) ve Kalaycı ve Bayrakçı’nın (2025) da 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı karşılaştırmalı analizini yaptıkları çalışmalar bulunmaktadır. Yapılan alan yazını taramasında, okul öncesi eğitim alanında sosyal bilimler alan becerilerinin yer aldığı çalışmalara ve ayrıca sosyal bilimler alan becerilerinin farklı eğitim kademelerinde farklı öğretim programlarında yer alma durumlarını ve programlar arası ilişkileri inceleyen çalışmalara rastlanmamıştır.

Gelişmiş ülkelerdeki sosyal bilimlerle ilintili derslerde beceriyi işe koşma noktasında merkeze alınan anlayışta, öğrencinin, o ders alanının bilgiyi üretme yöntem, basamak ve kavramlarını deneyimleyen küçük bir bilim insanı olduğu düşüncesi ile hareket edilmektedir. Bu düşünce bir diğer deyişle, öğrencinin “küçük tarihçi”, “küçük coğrafyacı”, “küçük bir felsefeci/düşünür” olarak görülmesidir (Doğan vd., 2023). Bu çalışmada benzer bir düşünüş, farklı kademelerde ele alınan sosyal bilimler alan becerilerinin bireylerin gelişimsel özellikleri doğrultusunda bir üst eğitim kademesi ile ilişkilendirilerek ele alınması gerektiği düşüncesinden doğmuştur. Ayrıca yapılan çalışmada okul öncesi eğitimde, ilkökul ve ortaokul kademelerinde yer alan eğitim ve öğretim programlarında çocukların gelişim özellikleri ve beceri sosyal bilimler alan becerilerinin ilişkilendirilerek bütünlük ve kapsayıcı biçimde çocuklara kazandırılmasının önemli olduğu dikkate alındığında, yapılan çalışmanın alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda yapılan çalışmanın genel amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin farklı eğitim kademelerinde uygulanan eğitim öğretim programlarında yer alma durumlarının incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin;

- Okul öncesi eğitim, ilkokul ve ortaokul kademelerinde yer alma durumları nedir?
- Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alma durumları nedir?
- İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nda (1, 2 ve 3. sınıflar) yer alma durumları nedir?
- Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı’nda (4. sınıf) yer alma durumları nedir?
- Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) yer alma durumları nedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın modelinde, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi tercih edilmiştir. Doküman analizi; elektronik veya basılı belgelerin sistematik biçimde incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik bir yöntem olarak tanımlanmakta, araştırmacıya mevcut veriler üzerinden derinlemesine analiz yapma imkânı sunmaktadır (Bowen, 2009). Bu yöntemde incelenen belgeler, kamuya açık olabileceği gibi kişisel nitelikteki dokümanlar da olabilmektedir (Bryman, 2012; Merriam, 2009). Bu çalışmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yayımlanan öğretim programları ve ortak metin incelenerek, bu belgelerde tanımlanan sosyal bilimler alan becerilerinin; okul öncesi, ilkokul ve ortaokul öğretim programlarında yer alma durumu analiz edilmiştir.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan belgeler, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından resmî olarak yayımlanmış ve yürürlüğe girmiş olan programlardan seçilmiştir. Bu bağlamda hem güncel hem de kamuya açık nitelikte olan bu belgeler, içerik açısından oldukça zengin ve güvenilir veri sunmaları bakımından doküman analizi için uygun veri kaynaklarıdır. Özellikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin yeni ve kapsamlı bir öğretim yaklaşımı sunması nedeniyle, sosyal bilimler alan becerilerinin eğitim kademelerine nasıl yansıtıldığını ortaya koymak amacıyla, doküman analizi yöntemi en uygun ve etkili yöntem olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada geçmişe yönelik kişilerle doğrudan görüşme yapılmasına gerek duyulmadığından, becerilerin programa yansıtılış biçiminin sistematik biçimde incelenmesi için bu yöntem tercih edilmiştir.

Materyal ve Dokümanlar

Çalışmanın amacı doğrultusunda, veri kaynağı olarak Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yayımlanmış öğretim programları ve ortak metin incelenmiştir. Bu doğrultuda özellikle okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeylerinde yer alan sosyal alan becerileri odak noktası olarak belirlenmiştir. Sosyal alan becerilerinin kapsamlı bir biçimde analiz edilebilmesi amacıyla, hem her eğitim kademesine özgü öğretim programlarında yer alan ilgili bölümler hem de bu becerilerin genel çerçevesini sunan ortak metin çalışmaya dâhil edilmiştir.

Bu doğrultuda, veri kaynağı olarak aşağıdaki beş temel belge seçilmiştir. Bu belgeler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yayınlanan okul öncesi, ilkokul, ortaokul öğretim programları ile ortak metinde yer alan ve sosyal alan becerilerini içeren tüm bölümleri kapsamaktadır. Araştırma, sosyal bilimler alan becerilerinin yer aldığı okul öncesi, ilkokul ve ortaokul kademeleriyle sınırlandırılmıştır; bu nedenle lise kademesi ve diğer programlar kapsam dışında bırakılmıştır.

- “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni”
- “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı”
- “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Öğretim Programı (İlkokul: 1, 2 ve 3. sınıflar)”
- “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İnsan Hakları ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı (İlkokul: 4. sınıf)”

- “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul-Ortaokul: 3, 4, 5, 6 ve 7. sınıflar)”

Bu belgeler, sosyal bilimler alan becerilerinin tanımlandığı, sınıflandırıldığı ve kademelere göre yapılandırıldığı temel kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin sosyal bilimler alan becerilerine ilişkin temel çerçeveyi sunan ve bu becerilerin tanımlanması, sınıflandırılması ve eğitim kademelerine göre yapılandırılmasını doğrudan içeren tek resmî kaynak seti olmasından hareketle yapılmıştır. Bu belgeler birincil veri kaynağı niteliği taşımaktadır ve çalışmada yer verilen analizler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin sosyal bilimler alan becerilerine ilişkin yaklaşımını çok boyutlu bir şekilde ortaya koymayı hedeflemektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırma sürecinde, Merriam’ın (2009) tarafından ortaya konan doküman analizi aşamaları temel alınarak sistematik bir yol izlenmiştir. İlk aşamada, çalışmanın temel amacı ve alt amaçları doğrultusunda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’ne ait sosyal bilimler alan becerilerini içeren kaynaklara ulaşılmıştır. Bu kapsamda “Ortak Metin, Okul Öncesi Eğitim Programı (MEB, 2024b) İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (1, 2 ve 3. sınıflar), Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı (4. sınıf) ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4, 5, 6 ve 7. sınıflar)” olmak üzere toplam beş belge veri kaynağı olarak belirlenmiştir. İkinci aşamada, ulaşılan bu belgelerin Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından onaylanmış ve resmî olarak yürürlükte olan içerikler olup olmadığı titizlikle kontrol edilmiştir. Bu adım, veri güvenilirliğini sağlama ve analiz edilecek belgelerin geçerliliğini garanti altına alma açısından kritik bir öneme sahiptir. Üçüncü aşamada, verilerin çalışmanın alt amaçları doğrultusunda anlamlı ve sistematik şekilde analiz edilebilmesi amacıyla analitik bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu çerçevede, öncelikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde tanımlanan sosyal bilimler alan becerileri referans alınmış; ardından bu becerilerin ilgili öğretim programlarında hangi düzeyde, nasıl ve hangi ifadelerle yer aldığı analiz edilmiştir.

Veri analizi sürecinde, önceden belirlenmiş kavramsal yapı temel alınarak tümdengelimsel bir yaklaşım benimsenmiştir. İlk olarak sosyal bilimler alan becerileri temel kategoriler olarak tanımlanmış; ardından her bir öğretim programı, bu kategoriler altında sistematik biçimde incelenmiştir. Son aşamada ise elde edilen veriler, belirlenen kategoriler ve alt amaçlar doğrultusunda kodlanmış, karşılaştırmalı analizler gerçekleştirilmiş ve sonuçlar yorumlanarak bulgular kısmında sunulmuştur. Bu süreç, sosyal alan becerilerinin her bir kademede ne şekilde yer aldığına ilişkin bütüncül bir tablo ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Bu çalışmada kullanılan belgeler (Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’ne ait öğretim programları ve ortak metin), doğrudan araştırmanın amacına hizmet eden ve Talim ve Terbiye Kurulu tarafından onaylanmış resmî ve güncel dokümanlardır. Ayrıca veri analizi aşamasında kullanılan sosyal bilimler alan becerileri, ortak metinde açıkça tanımlanmış olan kavramlara dayandığından kavramsal geçerlik sağlanmıştır. Veri analizi çerçevesi, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda önceden belirlenmiş olup analiz süreci bu çerçeveye sadık kalınarak yürütülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada, doküman analizi yöntemiyle toplanan veriler, betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Betimsel analizde temel amaç, elde edilen verileri sistematik biçimde tanımlayarak belirli temalar doğrultusunda anlamlı bir bütün oluşturmaktır (Yıldırım& Şimşek, 2013). Bu doğrultuda analiz süreci şu dört temel aşamada yürütülmüştür:

Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma: Öncelikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan sosyal bilimler alan becerileri belirlenmiş ve bu beceriler analiz sürecinin temel kategorileri olarak kabul edilmiştir. Çalışmanın alt amaçları doğrultusunda her bir öğretim programı (okul öncesi, hayat bilgisi, insan hakları, vatandaşlık ve demokrasi ve sosyal bilgiler) ayrı ayrı ele alınarak, bu becerilerin programlar içerisinde yer alma durumları değerlendirilmiştir.

Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi: Belirlenen sosyal bilimler alan becerileri, her bir öğretim programının ilgili kazanımları ve açıklamaları doğrultusunda analiz edilmiştir. Program metinlerinde yer alan ifadeler, becerilerle anlam eşleşmeleri dikkate alınarak sınıflandırılmıştır. Aynı beceriye karşılık gelen ancak farklı ifadelerle sunulmuş kazanımlar, anlam açısından benzerlik gösterdiği durumlarda tek kategori altında değerlendirilmiştir.

Bulguların tanımlanması: Her bir öğretim programında yer alan sosyal bilimler becerileri tematik düzeyde tanımlanmış; hangi becerinin hangi sınıf düzeyinde, ne şekilde yer aldığı tablolar ve frekans verileriyle ortaya konmuştur. Bu süreçte becerilerin tekrar etme sıklıkları, farklı kademelerdeki yansıma biçimleri ve vurgulama düzeyleri dikkate alınmıştır.

Bulguların yorumlanması: Son aşamada, elde edilen veriler yorumlanarak sosyal bilimler alan becerilerinin kademelere göre nasıl yapılandırıldığına dair bütüncül bir analiz yapılmıştır. Ortak metindeki becerilerin öğretim programlarına ne ölçüde ve nasıl entegre edildiği; süreklilik, gelişimsel uygunluk ve kademeler arası geçişlilik açısından değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda yapılan analiz, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin sosyal bilimler alanına yönelik yaklaşımının bütünsel olarak ortaya konmasına ve öğretim kademeleri arasında becerilere ilişkin benzerlik ve farklılıkların belirlenmesine olanak sağlamıştır.

Bulgular

Bu bölümde, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde tanımlanan sosyal bilimler alan becerilerinin; okul öncesi eğitim, ilkököl (hayat bilgisi ile vatandaşlık ve demokrasi dersleri) ve ortaokul (sosyal bilgiler dersi) öğretim programlarında yer alma durumları beş başlık altında incelenmiştir. Her bir kademe ve ders düzeyinde sosyal bilimler becerilerin hangi sınıflarda, hangi içeriklerle ve nasıl yapılandırıldığına ilişkin bulgular sunulmuştur.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri							
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri						
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve							

Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Ortak Öncesi Eğitim Programı'nda Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı'nda (4. Sınıf) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Sosyal Bilimler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11)	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12)	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13)	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14)	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15)	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16)	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17)	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	SBAB17. Finans (Ortak Alan Becerilerinde Yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin okul öncesi eğitim, ilkökul ve ortaokul kademelerinde yer alma durumları Tablo 1’de görölmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde yer alan sosyal bilimler alan beceriler;

Zamanı algılama ve kronolojik düşünme becerisi, kanıta dayalı sorgulama ve araştırma becerisi, tarihsel empati becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, sosyal katılım becerisi, girişimcilik becerisi, mekânsal düşünme becerisi, coğrafi sorgulama becerisi, coğrafi gözlem ve saha çalışması becerisi, harita becerisi, tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram becerisi, mantıksal muhakeme becerisi, felsefi sorgulama becerisi, felsefi muhakeme becerisi, felsefi düşünce ortaya koyma becerisi, eleştirel sosyolojik düşünme becerisi, tarihsel sorun analizi ve karar verme becerisidir (MEB, 2024a).

Bu beceriler incelendiğinde okul öncesi eğitim kademesinde 11 tane sosyal bilimler alan becerisine yer verilmiştir. Bunlar; “Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1), Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4), Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7), Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8), Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9), Harita Becerisi (SBAB10), Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11), Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi”dir (SBAB16). Belirtilen sosyal bilimler alan becerilerinin dışında ortak alan becerilerinde yer almayan sadece okul öncesi eğitim kademesinde yer alan “SBAB17. Finans Becerisi”nin ele alındığı görölmektedir. İlkokul kademesinde ise sosyal bilimler alan becerilerinin yer aldığı ile ilgili olarak sırasıyla Hayat Bilgisi Dersi (1, 2 ve 3. sınıflar) Öğretim Programı’nda üç tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bu beceriler; “Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)” biçimindedir. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2); Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nda 1. sınıflarda 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat’ta; 2. sınıflarda; 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem ve 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat’ta; 3. sınıflarda ise 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem, 5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre ile 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat öğrenme alanında yer almaktadır. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5); 2. sınıflarda 1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulumda, 3. sınıflarda ise 1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum ile 3. Öğrenme Alanı: Ailem ve Toplum öğrenme alanında ele alınmaktadır. Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7) ise 2. sınıflarda 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem, 3. sınıflarda ise 5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre öğrenme alanında yer almaktadır. İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı’nda (4. Sınıf) iki tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bunlar; “Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) ile Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)”dir. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) 1.Öğrenme Alanı: Çocuk Olarak Haklarımla Varım öğrenme alanında, Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5) ise 3. Öğrenme Alanı: Etkin Bir Vatandaşım ile 4. Öğrenme Alanı: Hayatımda Demokrasi öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda (4, 5, 6 ve 7 sınıflar) yedi tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bunlar; “Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3), Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4), Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Girişimcilik Becerisi (SBAB6), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7), Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)”dir. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) 4. sınıflarda 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya ile 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanında, 5. sınıflarda 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız ile 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanında, 7. sınıflarda ise 3. Öğrenme

Alanı: Ortak Mirasımız öğrenme alanında yer almaktadır. Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3); 4. sınıflarda 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler, 5. ve 6. sınıflarda 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız, 7. sınıflarda ise 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4); 4. sınıflarda 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız, 5. sınıflarda 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya, 6. sınıflarda 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi ve 7. sınıflarda ise 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız, 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi ile 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5); 4. sınıflarda 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak ile 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz; 5. sınıflarda 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak, 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya ile 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz, 6 ve 7. sınıflarda 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Girişimcilik Becerisi (SBAB6); 5. sınıf ve 6. sınıflarda 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanında ele alınmaktadır. Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7); 5. sınıf ve 6. sınıflarda 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya öğrenme alanında ele alınmaktadır. Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8) ise 4. sınıf ve 7. sınıflarda 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanında ele alınmaktadır.

Tablo 2

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerilerinin Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alma Durumu

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nda Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Sosyal Bilimler Alan Becerilerine Ait Sosyal Alanı Öğrenme Çıktıları
Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1)	Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme	SAB.1. Günlük hayatta olay/konu/durum/zamana ilişkin değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme. Gece-gündüz, sabah-akşam, dün-bugün-yarın kavramlarının özelliklerini söyler. Yakın çevresinde kutlanan millî ve dini bayramlarda, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ile Atatürk Haftası gibi anılan özel günlerde neler yapıldığını ifade eder. SAB.2. Yakın çevresindeki olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralayabilme. Gün akışındaki eylemlerini oluş sırasına uygun olarak sıralar. SAB.3. Olay/dönem ve kavramları zamanla değişen ve benzerlik gösteren özelliklerine göre değerlendirebilme. Geçmişte kullanılan çeşitli nesnelerin günümüzdeki halleri ile benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırır.
Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2)	Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi	SAB.4. Yakın çevresindeki yaşantılardan yola çıkarak merak ettiği konulara yönelik sorular sorabilme. Yakın çevresindeki nesne, kişi, yer ve olaylar hakkında merak ettiği konuya/probleme yönelik sorular sorar. SAB.5. Merak ettiği konuya yönelik kaynakları inceleyebilme. Yakın çevresinde merak ettiği konulara yönelik görsel/işitsel kaynakları inceler. SAB.6. Geçmişte veya günümüzde yakın çevresinde gerçekleşen bir olay/konu/durumla ilgili kaynaklardan dinlediklerini/izlediklerini kendi ifadeleriyle yorumlayabilme. Kaynaktaki görsel/işitsel öğelerden merak ettiği nesne/durum/ olayı ifade eder. İncelediği görsel/işitsel kaynaklardan edindiği bilgileri bağlamını değiştirmeyecek şekilde kendi ifadeleriyle anlatır.
Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3)	Tarihsel Empati Becerisi	Yok
Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4)	Değişim ve Sürekliliği Algılama	SAB.7. Günlük hayatta karşılaştığı nesne/yer/toplum/olay/konu/durumlara ilişkin zaman içerisinde değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme. Günlük hayatta kullanılan çeşitli nesne ve mekânların özelliklerini söyler. Günlük hayatta karşılaştığı çeşitli nesne ve mekânların zaman içerisinde değişen/değişmeyen özelliklerini açıklar.
Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)	Sosyal Katılım	SAB.8. Yakın çevresinde oluşan gruplarla sosyal temas oluşturabilme. Dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje grup çalışmalarında iletişimi başlatır. Dâhil olduğu grubun amaçları doğrultusunda yapılacak çalışmalar hakkında görüşlerini söyler. Grup içi iletişimi artırmaya yönelik etkinliklere katılır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nda Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Sosyal Bilimler Alan Becerilerine Ait Sosyal Alanı Öğrenme Çıktıları
Girişimcilik Becerisi (SBAB6)	Girişimcilik Becerisi	Yok
Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)	Mekânsal Düşünme	SAB.9. Yakın çevresindeki coğrafi olay, nesne, mekân ve kişilerin konumunu algılayabilme. Bulunduğu mekânda kendisinin/nesnelerin/mekânların konumunu yön/konum terimlerini kullanarak ifade eder. Kendisine verilen kroki üzerinde belirlenen rotayı takip ederek hedefi bulur. Belirlenen nesnenin görselini kroki üzerinde doğru konuma yerleştirir. SAB.10. Yakın çevresinde yer alan mekânın coğrafi koşullarını tanımlayabilme. Yakın çevresinin çeşitli coğrafi özelliklerini ifade eder.
Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)	Coğrafi Sorgulama Becerisi	SAB.11. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekân/durumlara yönelik sorular sorabilme. Görseli/sembölü gösterilen hava olaylarının isimlerini söyler. Görseli gösterilen yeryüzü şekillerinin isimlerini söyler. Merak ettiği hava olayları/yeryüzü şekilleri ile ilgili sorular sorar.
Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9)	Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması	SAB.12. Coğrafi gözlem ve saha çalışmasını gerçekleştirebilmek için gerekli olan hazırlığı yapabilme. Gezi-gözlem çalışması kapsamında gidilecek mekân ve yapılacak çalışmalara yönelik görselleri inceler. Gezi-gözlem çalışması sırasında kendi güvenliğini ve sağlığını korumak için dikkat edilmesi gereken hususları söyler. SAB.13. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasında planlanan çalışmaları uygulayabilme. Gezi-gözlem çalışması sırasında takip edilecek sözlü/görsel yönergeleri uygular. Gezi-gözlem çalışma sahasında çevreyi olumsuz etkileyecek davranışlardan kaçınır. SAB.14. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasından elde edilen sonuçları sözlü/görsel yolla raporlaştırabilme. Gezi-gözlem çalışma sahasında elde ettiği materyallerden ürün oluşturur. Gezi-gözlem çalışma sahasından oluşturduğu ürünlerini sözel ya da görsel olarak sunar.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı’nda Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Sosyal Bilimler Alan Becerilerine Ait Sosyal Alanı Öğrenme Çıktıları
Harita Becerisi (SBAB10)	Harita	SAB.15. Yakın çevresi ile ilgili olarak hazırlanmış olan basit krokiyi okuyabilme. Krokide yaygın olarak kullanılan basit renk, şekil ve sembollerin isimlerini söyler. Kroki, atlas, küre ve pusulayı tanır. SAB.16. Yakın çevresinde bulunan bir kişi/nesne/ mekânın konumunu belirlemek üzere takip edeceği krokiyi çözümleyebilme. Belirlenen nesnelerin konumunu sınıfına ait kroki üzerinde doğru şekilde gösterir. Belirlenen hedef bölgeyi/nesneyi krokiyi takip ederek bulur. Yönergeye uygun biçimde boş kroki üzerine sınıftaki nesnelerin görsellerini yerleştirir. SAB.17. Yakın çevresinde bulunan belirli bir kişi/nesne/ mekânın konumunu gösteren kendi krokisini oluşturabilme. Tasarladığı krokinin amacı doğrultusunda seçtiği görselleri veya sembolleri uygun yere yerleştirir. Hazırladığı krokiyi kullanarak bir nesnenin yerini tarif eder.
Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11)	Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram	SAB.18. Coğrafi içerikli tablo, grafik şekil ve diyagramı okuyabilme ve yorumlayabilme. Gösterilen ve başlığı söylenen tablo, grafik ve şeklin ne ile ilgili olduğunu söyler. Görsellerinden hareketle tablo, grafik ve şekilleri yorumlar. SAB.19. Coğrafi içerikli tablo, grafik şekil ve diyagramı hazırlayabilme. Nesne ve görselleri kullanarak tablo, grafik ve şekil oluşturur. Nesne ve görselleri kullanarak oluşturduğu tablo, grafik ve şekli sunar.
Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12)	Mantıksal Muhakeme Becerisi	Yok
Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13)	Felsefi Sorgulama Becerisi	Yok
Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14)	Felsefi Muhakeme Becerisi	Yok
Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15)	Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi	Yok
Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16)	Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme	SAB.20. Toplumsal yaşama yönelik nesne, olgu ve olayları çözümleyebilme. Türk kültürüne ait ayırt edici özellikleri söyler. Mustafa Kemal Atatürk’ün Türk toplumu açısından önemini fark eder. SAB.21. Toplumsal yaşama yönelik merak ettiği konuyu sorgulayabilme. Farklı toplumların özel gün, yemek, giysi, müzik gibi kültürel özelliklerini kendi kültürüyle karşılaştırır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nda Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Sosyal Bilimler Alan Becerilerine Ait Sosyal Alanı Öğrenme Çıktıları
Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17)	Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi	Yok
	SBAB17. Finans (Ortak Alan Becerilerinde Yok)	SAB.22. İhtiyaçların karşılanabilmesi için bir gelire ihtiyaç olduğunu anlayabilme. Yapılan mesleklerin karşılığında bir gelir elde edildiğini fark eder. Ailesi ve yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini söyler. Paranın işlevini söyler. Ürün ve hizmetlerin bir fiyatı olduğunu fark eder. İstek ve ihtiyaç arasındaki farkı ifade eder.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alma durumları Tablo 2'de görülmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan sosyal bilimler alan beceriler;

Zamanı algılama ve kronolojik düşünme becerisi, kanıta dayalı sorgulama ve araştırma becerisi, tarihsel empati becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, sosyal katılım becerisi, girişimcilik becerisi, mekânsal düşünme becerisi, coğrafi sorgulama becerisi, coğrafi gözlem ve saha çalışması becerisi, harita becerisi, tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram becerisi, mantıksal muhakeme becerisi, felsefi sorgulama becerisi, felsefi muhakeme becerisi, felsefi düşünce ortaya koyma becerisi, eleştirel sosyolojik düşünme becerisi, tarihsel sorun analizi ve karar verme becerisidir (MEB, 2024a).

Bu beceriler incelendiğinde okul öncesi eğitim kademesinde 11 tane sosyal bilimler alan becerisine yer verilmiştir. Bunlar; “Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1), Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2); Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4), Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7), Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8), Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9), Harita Becerisi (SBAB10), Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11), Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16)”dır. Belirtilen becerilerin dışında ortak alan becerilerinde yer almayan sadece okul öncesi eğitim kademesinde yer alan “SBAB17. Finans Becerisi”nin ele alındığı görülmektedir. Okul öncesi eğitim kademesi için hazırlanan beceri temelli Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1) altında “SAB.1. Günlük hayatta olay/konu/durum/zamana ilişkin değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme”, “SAB.2. Yakın çevresindeki olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralayabilme” ve “SAB.3. Olay/dönem ve kavramları zamanla değişen ve benzerlik gösteren özelliklerine göre değerlendirebilme” sosyal bilimler becerileri ile kazandırılması hedeflenmektedir. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) altında “SAB.4.Yakın çevresindeki yaşantılardan yola çıkarak merak ettiği konulara yönelik sorular sorabilme”, “SAB.5. Merak ettiği konuya yönelik kaynakları inceleyebilme” ve “SAB.6. Geçmişte veya günümüzde yakın çevresinde gerçekleşen bir olay/konu/durumla ilgili kaynaklardan dinlediklerini/izlediklerini kendi ifadeleriyle yorumlayabilme” sosyal bilimler becerileri ile kazandırılması hedeflenmektedir. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4),

“SAB.7. Günlük hayatta karşılaştığı nesne/yer/toplum/olay/konu/durumlara ilişkin zaman içerisinde değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme” sosyal bilimler becerisi ile kazandırılması hedeflenmektedir. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5); “SAB.8.Yakın çevresinde oluşan gruplarla sosyal temas oluşturabilme” sosyal bilimler becerisi ile kazandırılması hedeflenmektedir. Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7); “SAB.9. Yakın çevresindeki coğrafi olay, nesne, mekân ve kişilerin konumunu algılayabilme” ve “SAB.10. Yakın çevresinde yer alan mekânın coğrafi koşullarını tanımlayabilme” sosyal bilimler becerileri ile kazandırılması hedeflenmektedir. “Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8); “SAB.11. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekân/durumlara yönelik sorular sorabilme” sosyal bilimler becerisi ile kazandırılması hedeflenmektedir. Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9), “SAB.12. Coğrafi gözlem ve saha çalışmasını gerçekleştirebilmek için gerekli olan hazırlığı yapabilme”, “SAB.13. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasında planlanan çalışmaları uygulayabilme” ve “SAB.14. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasından elde edilen sonuçları sözlü/görsel yolla raporlaştırabilme” sosyal bilimler becerileri ile kazandırılması hedeflenmektedir. Harita Becerisi (SBAB10); “SAB.15. Yakın çevresi ile ilgili olarak hazırlanmış olan basit krokiyi okuyabilme”, “SAB.16. Yakın çevresinde bulunan bir kişi/nesne/mekânın konumunu belirlemek üzere takip edeceği krokiyi çözümleyebilme” ve “SAB.17. Yakın çevresinde bulunan belirli bir kişi/nesne/mekânın konumunu gösteren kendi krokisini oluşturabilme” sosyal bilimler becerileri ile kazandırılması hedeflenmektedir. Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11); “SAB.18. Coğrafi içerikli tablo, grafik şekil ve diyagramı okuyabilme ve yorumlayabilme” ve “SAB.19. Coğrafi içerikli tablo, grafik şekil ve diyagramı hazırlayabilme” sosyal bilimler becerileri ile kazandırılması hedeflenmektedir. Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16); “SAB.20. Toplumsal yaşama yönelik nesne, olgu ve olayları çözümleyebilme” ve “SAB.21. Toplumsal yaşama yönelik merak ettiği konuyu sorgulayabilme” sosyal bilimler becerileri ile kazandırılması hedeflenmektedir. Belirtilen becerilerin dışında ortak alan becerilerinde yer almayan sadece okul öncesi eğitim kademesinde yer alan Finans (SBAB17); “SAB.22. İhtiyaçların karşılanabilmesi için bir gelire ihtiyaç olduğunu anlayabilme” sosyal bilimler alan becerisi ile kazandırılması hedeflenmektedir.

Tablo 3

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerilerinin İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alma Durumları

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri			
Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1)	SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Kanıt Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2)	SBAB2. Kanıt Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat	4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat	4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem 5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri			
Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3)	SBAB3. Tarihsel Empati Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4)	SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)	SBAB5. Sosyal Katılım	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum	1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum 3. Öğrenme Alanı: Ailem ve Toplum
Girişimcilik Becerisi (SBAB6)	SBAB6. Girişimcilik Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)	SBAB7. Mekânsal Düşünme	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem	5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre
Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)	SBAB8. Coğrafi Sorgulama Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9)	Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Harita Becerisi (SBAB10)	Harita	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11)	Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12)	Mantıksal Muhakeme Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13)	Felsefi Sorgulama Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14)	Felsefi Muhakeme Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15)	Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16)	Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda (1, 2 ve 3. Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri			
Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17)	Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
		Yok	Yok	Yok
	Okul Öncesi Eğitim	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
	SBAB17. Finans (Ortak Alan Becerilerinde Yok)	Yok	Yok	Yok

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin ilkökul kademesi Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alma durumları Tablo 3'te görülmektedir. İlkokul kademesinde ise sosyal bilimler alan becerilerinin yer aldığı Hayat Bilgisi Dersi (1, 2 ve 3. sınıflar) Öğretim Programı'nda üç tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bu beceriler; "Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)" biçimindedir. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2); Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda 1. sınıflarda 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat'ta; 2. sınıflarda; 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem ve 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat'ta; 3. sınıflarda ise 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem, 5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre ile 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat öğrenme alanında yer almaktadır. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5) 2. sınıflarda; 1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulmda, 3. sınıflarda ise 1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum ile 3. Öğrenme Alanı: Ailem ve Toplum öğrenme alanında ele alınmaktadır. Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7) ise 2. sınıflarda 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem, 3. sınıflarda ise 5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre öğrenme alanında yer almaktadır.

Tablo 4

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerilerinin Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programında (4. Sınıf) Yer Alma Durumları

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı'nda (4. Sınıf) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	
Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1)	Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme	4. Sınıf
		Yok
Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2)	Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi	4. Sınıf
		1. Öğrenme Alanı: Çocuk Olarak Haklarımla Varım
Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3)	Tarihsel Empati Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4)	Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi	4. Sınıf
		Yok

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı'nda (4. Sınıf) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	
Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)	Sosyal Katılım	4. Sınıf
		3. Öğrenme Alanı: Etkin Bir Vatandaşım 4. Öğrenme Alanı: Hayatımda Demokrasi
Girişimcilik Becerisi (SBAB6)	Girişimcilik Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)	Mekânsal Düşünme	4. Sınıf
		Yok
Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)	Coğrafi Sorgulama Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9)	Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması	4. Sınıf
		Yok
Harita Becerisi (SBAB10)	Harita	4. Sınıf
		Yok
Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11)	Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram	4. Sınıf
		Yok
Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12)	Mantıksal Muhakeme Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13)	Felsefi Sorgulama Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14)	Felsefi Muhakeme Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15)	Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16)	Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi	4. Sınıf
		Yok
Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17)	Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi	4. Sınıf
		Yok
	Okul Öncesi Eğitim	4. Sınıf
	SBAB17. Finans (Ortak Alan Becerilerinde Yok)	Yok

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin ilkökul kademesi İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı'nda yer alma durumları Tablo 4'te görülmektedir. İlkokul kademesinde sosyal bilimler alan becerilerinin yer aldığı İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı'nda (4. sınıf) iki tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bunlar; “Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) ile Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)”dır. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) 1.Öğrenme Alanı: Çocuk Olarak Haklarımla Varım öğrenme alanında, Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5) ise 3. Öğrenme Alanı: Etkin Bir Vatandaşım ile 4. Öğrenme Alanı: Hayatımda Demokrasi öğrenme alanlarında ele alınmaktadır.

Tablo 5

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Alan Bilimler Becerilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alma Durumları

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri				
Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1)	Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2)	Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz	3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler	Yok	3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız
Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3)	Tarihsel Empati Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4)	Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız	2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya	5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi	3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri				
Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)	Sosyal Katılım	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz	1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz	1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak	1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak
Girişimcilik Becerisi (SBAB6)	Girişimcilik Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi	5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi	Yok
Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)	Mekânsal Düşünme	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya	2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya	Yok
Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)	Coğrafi Sorgulama Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi	Yok	Yok	5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi
Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9)	Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Harita Becerisi (SBAB10)	Harita	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11)	Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi	Yok	Yok	Yok
Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12)	Mantıksal Muhakeme Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13)	Felsefi Sorgulama Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14)	Felsefi Muhakeme Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri	Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7 Sınıflar) Yer Alan Sosyal Bilimler Alan Becerileri				
Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15)	Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16)	Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17)	Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
		Yok	Yok	Yok	Yok
	Okul Öncesi Eğitim	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf
	SBAB17. Finans (Ortak Alan Becerilerinde Yok)	Yok	Yok	Yok	Yok

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin ilkökul ve ortaokul kademesi Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alma durumları Tablo 5'te görülmektedir. İlkokul ve ortaokul kademesinde sosyal bilimler alan becerilerinin yer aldığı Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) ise yedi tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bunlar; “Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3), Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4) Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Girişimcilik Becerisi (SBAB6), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7), Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)”dir. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) 4. sınıflarda 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya ile 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanında, 5. sınıflarda 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız ile 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanında, 7. sınıflarda ise 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız öğrenme alanında yer almaktadır. Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3); 4. sınıflarda 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler, 5. ve 6. sınıflarda 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız, 7. Sınıflarda ise 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4); 4. sınıflarda 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız, 5. sınıflarda 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya, 6. sınıflarda 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi ve 7. sınıflarda ise 3. Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız, 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi ile 6. Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5); 4. sınıflarda 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak ile 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz; 5. sınıflarda 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak, 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya ile 4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz, 6. ve 7. sınıflarda 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Girişimcilik Becerisi (SBAB6); 5. sınıf ve 6. sınıflarda 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanında ele alınmaktadır. Mekânsal Düşünme

Becerisi (SBAB7); 5. sınıf ve 6. sınıflarda 2. Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya öğrenme alanında ele alınmaktadır. Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8) ise 4. sınıf ve 7. sınıflarda 5. Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanında ele alınmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni kapsamında belirlenen sosyal bilimler alan becerilerinin; okul öncesi eğitim, ilkokul ve ortaokul kademelerindeki eğitim programlarında yer alma durumlarının incelendiği bu çalışmada, elde edilen bulgular tartışılarak ulaşılan sonuçlar ve önerilere yer verilmiştir. Yapılan analizler, sosyal bilimler alan becerilerinin farklı eğitim kademelerine nasıl yansıtıldığını ortaya koymuş ve kademeler arası dağılımda dikkat çeken sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular, sosyal bilimlerin erken çocukluk döneminden itibaren programlarda yer alabileceği ve bu programlarda yer almasının gerekli olduğuna ilişkin literatürdeki görüşlerle büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir (Brophy & Alleman, 2006; Calvani, 1986; Cooper, 1995; Skjæveland, 2017). Bu bağlamda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde tanımlanan ve çalışmanın giriş ile bulgular bölümünde ayrıntılı şekilde ele alınan 17 tane sosyal bilimler alan becerisinin (MEB, 2024a), okul öncesi eğitimden ortaokula kadar olan öğretim programlarında nasıl yer aldığına dair dikkat çeken bulgular aşağıda sıralanmıştır.

İlk olarak; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin okul öncesi, ilkokul ve ortaokul kademelerine yer alma durumlarıyla ilgili sonuçlar incelenmiştir. Bu sonuçlara göre; Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1) sadece Okul Öncesi Eğitim Programı'nda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) Okul Öncesi Eğitim Programı'nda, Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (1, 2 ve 3. sınıflar), İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı'nda (4. sınıf) ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) ise 4, 5 ve 7. sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3) ise sadece Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) tüm sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4) Okul Öncesi Eğitim Programı'nda ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) ise tüm sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5) incelenen tüm eğitim kademelerinde ve programlarda yer aldığı görülmektedir. Bu beceri Okul Öncesi Eğitim Programı'nda, Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (1, 2 ve 3. sınıflar) 2 ve 3. sınıflarda, İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı'nda (4. sınıf) ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) ise 4, 5 ve 7. sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Girişimcilik Becerisi (SBAB6) sadece Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) 5 ve 6. sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7), Okul Öncesi Eğitim Programı'nda, Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (1, 2 ve 3. sınıflar) 2 ve 3. sınıflarda ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) ise 5 ve 6. sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8) Okul Öncesi Eğitim Programı'nda ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) ise 4 ve 7. sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9) ve Harita Becerisi (SBAB10) sadece Okul Öncesi Eğitim Programı'nda sosyal bilimler alan becerileri olarak ele alınmıştır. Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11) Okul Öncesi Eğitim Programı'nda ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) ise 4. sınıflarda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16) sadece Okul Öncesi Eğitim Programı'nda sosyal bilimler alan becerisi olarak ele alınmıştır. Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12), Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13), Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14), Felsefi

Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15) ve Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17) incelenen programlarda yer almamaktadır. Belirtilen sosyal bilimler alan becerilerinin dışında ortak alan becerilerinde yer almayan SBAB17. Finans Becerisinin sadece okul öncesi eğitim kademesinde yer aldığı görülmektedir. Ancak Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nde tüm öğretim kademelerinde Okuryazarlık Becerileri içerisinde Finansal Okuryazarlık Becerilerine “OB3. Finansal Okuryazarlık: Geliri Anlama; Para Yönetimini Sağlama, Finansal Teknolojileri Anlamlandırma, Bilinçli Harcama Yapma ve Borçlanma” biçimde yer verildiği görülmektedir. Bu nedenle elde edilen bu bulgu da okul öncesi eğitim kademesinde sosyal alan becerileri arasında da yer verilen ancak bu çalışmada incelenen diğer programlarda sosyal alan becerileri arasında yer verilmeyen finans becerisinin diğer programlarda yer almamasının nedeni olarak finansal okuryazarlık becerileri bağlamında düşünülmüş olabileceği biçiminde yorumlanmıştır.

İkinci olarak; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni kapsamında okul öncesi eğitim kademesi için hazırlanan beceri temelli programda yer alan sosyal bilimler alan becerileri detaylı biçimde incelenmiştir. Elde edilen bulgular, okul öncesi dönemde sosyal bilimsel düşünme becerilerinin yapılandırılmış bir yaklaşımla ele alındığını ve çocukların gelişim özelliklerine uygun biçimde somutlaştırıldığını ortaya koymaktadır. Modelde, Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1) kapsamında çocukların olay ve kavramları zaman bağlamında karşılaştırabilmesi, kronolojik sıralama yapabilmesi ve değişimleri değerlendirebilmesi amaçlanmaktadır. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) ile çocukların merak ettikleri konulara yönelik sorular sorabilmeleri, kaynakları inceleyebilmeleri ve dinlediklerini yorumlayabilmeleri hedeflenmiştir. Değişim ve Sürekliliği Algılama (SBAB4) ve Sosyal Katılım (SBAB5) Becerileri ile çocukların toplum ve çevre bağlamında değişimleri fark etmeleri ve sosyal gruplarla temas kurmaları teşvik edilmektedir. Mekânsal Düşünme (SBAB7), Coğrafi Sorgulama (SBAB8), Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması (SBAB9) ve Harita Becerisi (SBAB10) başlıkları altında yer alan kazanımlar ise çocukların çevresel farkındalıklarını artırmayı, konum bilgisi geliştirmeyi ve yer yön ilişkilerini kavramalarını desteklemektedir. Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11) ile çocuklara coğrafi verileri okuyabilme, yorumlayabilme ve kendilerinin üretmesi sağlanırken; Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16) ile çocukların toplumsal olgu ve olayları çözümleyebilme ve sorgulama yetenekleri geliştirilmektedir. Bunların yanı sıra, sadece okul öncesi eğitim kademesine özgü olarak tanımlanan Finans Becerisi (SBAB17) ile çocukların temel ekonomik farkındalık geliştirmeleri ve ihtiyaçların karşılanabilmesi için gelir kavramını kavrayabilmeleri hedeflenmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin Okul Öncesi Eğitim Programı’nda sosyal bilimler alan becerilerinin her bir alt bileşeninde, çocukların aktif katılımını teşvik edecek şekilde somut, gözlenebilir ve yaşantıya dayalı ifadelerin olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulgudan programın belirtilen yönüyle, erken yaşta sosyal bilimler okuryazarlığının temellerini atma potansiyeli taşıdığı da anlaşılmaktadır. Bu çalışmada ulaşılan yoruma benzer biçimde Öner ve Yiğit (2021) tarafından yapılan çalışmada da sosyal bilgiler alan becerilerinin bireyin kendisini tanıma ve çevresini anlamlandırma ihtiyacı ile başlayarak yaşam boyu devam eden bir süreç olarak ifade edilmektedir. Mindes (2005) ise çocukların, doğumdan itibaren sosyal ve fiziksel çevrelerini keşfederek dünyalarını anlamlandırdıklarını ifade etmektedir. Bu bağlamda bireyin kendini tanıma sürecinin okul öncesi dönemde başladığı dikkate alındığında sosyal bilgiler alanı da okul öncesi eğitimden ayrı olarak düşünülemeyeceği gibi okul öncesi eğitim döneminin de sosyal bilgilere ve sosyal alan becerilerine gereksinimin en fazla olduğu eğitim kademelerinden birisi olduğu söylenebilir (Öner & Yiğit, 2021). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı’nda sosyal alan becerilerine yer verilmesinin önemli bir gereksinimi karşılayabileceği de ifade edilebilir.

Üçüncü olarak; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni kapsamında ilkökul kademesi için hazırlanan beceri temelli programda yer alan sosyal bilimler alan becerileri detaylı biçimde incelenmiştir. İlkokul kademesinde sosyal bilimler alan becerilerinin yer aldığı Hayat Bilgisi Dersi (1, 2 ve 3. Sınıflar) Öğretim Programı'nda üç tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bu beceriler; “Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)” biçimindedir. Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2); Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda 1. sınıflarda 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat'ta; 2. sınıflarda; 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem ve 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat'ta; 3. sınıflarda ise 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem, 5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre ile 6. Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat öğrenme alanında yer almaktadır. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5) 2. sınıflarda; 1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulumda, 3. sınıflarda ise 1. Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum ile 3. Öğrenme Alanı: Ailem ve Toplum öğrenme alanında ele alınmaktadır. Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7) ise 2. sınıflarda 4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem, 3. sınıflarda ise 5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre öğrenme alanında yer almaktadır. Özetle, ilkökul düzeyinde sosyal bilimler alan becerilerinin belirli sınıf seviyeleri ve tematik öğrenme alanları üzerinden yapılandırıldığı görülmektedir. Becerilerin içeriklerinin gelişimsel düzeye uygun şekilde planlanmış olması, öğrencilerin sosyal bilimsel farkındalıklarını erken yaşlarda kazanmalarına olanak sunmaktadır. Bununla birlikte bu kademe de yer verilen beceri sayısının sınırlı olması, diğer bazı sosyal bilimsel düşünme ve analiz becerilerinin ilkökul programında yeterince temsil edilmediğini akla getirmektedir. Ancak mevcut beceriler, öğrencilerin çevreyle etkileşime girerek gözlem yapma, soru sorma ve toplumsal rollerle tanışma gibi temel kazanımları edinmeleri açısından son derece işlevsel bulunmuştur.

Dördüncü olarak; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni kapsamında İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı incelenmiştir. Bu dersin içeriğinde (4. sınıf) iki tane sosyal bilimler alan becerisi yer almaktadır. Bunlar; “Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) ile Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)”dır. Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) 1. Öğrenme Alanı: Çocuk Olarak Haklarımla Varım öğrenme alanında, Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5) ise 3. Öğrenme Alanı: Etkin Bir Vatandaşım ile 4. Öğrenme Alanı: Hayatımda Demokrasi öğrenme alanlarında ele alınmaktadır.

Son olarak; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni kapsamında ortaokul kademesi için hazırlanan beceri temelli programda yer alan sosyal bilimler alan becerileri detaylı biçimde incelenmiştir. Ortaokul kademesinde sosyal bilimler alan becerileri, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı kapsamında çeşitli sınıf düzeylerinde yapılandırılmıştır. 4, 5, 6 ve 7. sınıfları kapsayan bu programda toplam yedi sosyal bilimler alan becerisine yer verilmiştir. Bu beceriler; “Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3), Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4), Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), Girişimcilik Becerisi (SBAB6), Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7) ve Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)” şeklinde sıralanmaktadır. Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2), öğrencilerin kanıtı dayalı düşünme süreçlerini geliştirmelerini hedeflemekte ve 4. sınıfta “evimiz dünya” ve “yaşayan demokrasimiz”, 5. sınıfta “ortak mirasımız” ve “teknoloji ve sosyal bilimler”, 7. sınıfta ise yeniden “ortak mirasımız” öğrenme alanlarında yer almaktadır. Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3), öğrencilerin tarihsel olayları farklı bakış açılarıyla değerlendirmelerine olanak sağlayacak biçimde; 4. sınıfta “teknoloji ve sosyal bilimler”, 5 ve 6. sınıfta “ortak mirasımız”, 7. sınıfta ise “yaşayan demokrasimiz” öğrenme alanlarında ele alınmaktadır. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4), öğrencilerin zaman içerisindeki toplumsal ve ekonomik değişimleri değerlendirmelerine katkı sunmakta ve 4. sınıfta “ortak mirasımız”, 5. sınıfta “evimiz dünya”, 6. sınıfta “hayatımızdaki

ekonomi", 7. sınıfta ise hem "ortak mirasımız" hem "hayatımızdaki ekonomi" hem de "teknoloji ve sosyal bilimler" öğrenme alanlarında işlenmektedir. Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5), demokratik yaşam, toplumsal sorumluluk ve birlikte yaşama kültürü bağlamında; 4. sınıfta "birlikte yaşamak" ve "yaşayan demokrasimiz", 5. sınıfta "birlikte yaşamak", "evimiz dünya" ve "yaşayan demokrasimiz", 6 ve 7. sınıflarda ise yalnızca "birlikte yaşamak" öğrenme alanlarında yer almaktadır. Girişimcilik Becerisi (SBAB6), 5 ve 6. sınıflarda "hayatımızdaki ekonomi" öğrenme alanında ele alınmakta ve ekonomik farkındalığı teşvik eden içeriklerle desteklenmektedir. Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7), 5 ve 6. sınıflarda "evimiz dünya" öğrenme alanında öğrencilerin coğrafi farkındalık geliştirmesini hedeflemektedir. Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8) ise 4 ve 7. sınıflarda "hayatımızdaki ekonomi" öğrenme alanında yer almakta, öğrencilerin coğrafi olaylar ve ekonomik ilişkiler üzerine düşüncelerine olanak tanımaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde, ortaokul düzeyinde sosyal bilimler alan becerilerinin hem sınıf düzeylerine hem de tematik öğrenme alanlarına yayılmış biçimde bütüncül olarak ele alındığı görülmektedir. Becerilerin çok boyutlu olması, öğrencilerin tarihsel, coğrafi, toplumsal ve ekonomik konulara farklı perspektiflerden yaklaşımlarına olanak sağlamakta; sosyal bilimsel düşünme becerilerinin kademeli olarak gelişmesine katkı sunmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde sosyal bilimler alan becerilerine verilen yer, çağdaş eğitim yaklaşımlarıyla örtüşen ve disiplinler arası düşünme becerilerini önemseyen bir anlayışı yansıttığı düşünülmektedir. Ulaşılan bu yorumu Peker ve Meydan (2025) tarafından aktarılan sosyal bilgilerin disiplinler arası yapısından dolayı erken yaşlardan itibaren sosyal bilgiler eğitiminin verilmesinin çocukların farklı disiplinlere ait beceriler kazanmasını sağlayarak ilerleyen eğitim öğretim kademelerinde de hazırbulunuşluk düzeylerini artıracak ifadesi de ulaşılan yorumu desteklemektedir. Öner ve Yiğit (2021) tarafından aktarılan çocukların eğitiminde tarih, coğrafya, ekonomi, arkeoloji, antropoloji gibi sosyal bilimlerin yanı sıra bazı vatandaşlık gibi disiplinler arası konulara da yer verilmektedir ifadesinin de ulaşılan yorumu destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir. Ayrıca çağdaş eğitim paradigmaları, öğrenmenin bireysel, sosyal ve kültürel bağlamlarla ilişkili olduğunu; öğrencilerin aktif katılımcılar olarak öğrenme ortamlarına dâhil edilmesi gerektiğini savunmaktadır ifadesinin de ulaşılan yorumu desteklemekte olduğu görülmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu modelde yer verilen 17 sosyal bilimler alan becerisinin çok boyutlu yapısı, gelişimi bir bütün olarak desteklemeye yöneliktir. Bu yönüyle modelin, bütüncül eğitim anlayışını benimseyen çağdaş programlarla uyumlu olduğu söylenebilir. Bununla birlikte alan becerilerinin farklı kademelerde dikey ve sistematik bir yapıda yer alma durumlarıyla ilgili araştırmacıların görüşleri, her bir alan becerisi için detaylı bir şekilde aşağıda sunulmuştur.

Öncelikle, Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1) yalnızca okul öncesi dönemde ele alınırken, bu becerinin daha üst eğitim kademelerinde sosyal bilimler alan becerisi olarak görünmemesi, çocukların tarihsel zaman kavramını erken yaşta algılayabildiğine dair alan yazınıyla (Barton & Levstik, 1996; Calvani, 1986) bir taraftan paralellik gösterirken daha üst kademelerde yer almaması ise çelişen bir durum olarak görülmektedir. Bu durum, tarihsel düşünmenin sürekliliği açısından programlar arası bütüncül bir yapı kurulamamasına neden olabilir. Benzer şekilde, Kanıt Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) farklı kademelerde çeşitli sınıf düzeylerinde yer alırken, süreklilik göstermemektedir. Bu becerinin parçalı bir biçimde dağılmış olması, öğrencinin bir "küçük sosyal bilimci" kimliğiyle bilgi üretim süreçlerine sistematik katılımını zorlaştırabilir (Doğan vd., 2023). Oysa bu becerinin, sosyal bilimlerin doğası gereği tüm kademelerde yapılandırılmış bir şekilde kazandırılması sağlanabilir. Kanıt temelli öğrenme, öğrencilerin verilen bilgiler üzerinde eleştirel düşünmesini sağlamamakla birlikte öğrencinin üst düzey düşünme becerilerini de geliştirmesinin de alt yapısını hazırlamaktadır (Bozkurt, 2018).

Ayrıca kanıta dayalı eğitim, bireysel öğretimi eğitim uygulamalarına dâhil etmek anlamına gelmekte ve var olan kanıtlarla sistematik araştırma yaparak bireylerin deneyimlerinin ve yargılarının temelini bilgiye dayandırarak öğrenme uzmanlığı geliştirmeyi de amaçlamaktadır (Başpınar & Kabapınar, 2023). Belirtilen ifadelerde yer alan önemi belirtilen amaçlara ulaşarak bilimsel araştırma ilkelerine sahip nitelikli toplum oluşturulabilmesi için ulaşılan yorumda yer alan Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi tüm eğitim kademelerinde bütüncül ve sürdürülebilir biçimde yer alması ile mümkün olabileceği düşünülmektedir.

Tarihsel Empati (SBAB3) ve Girişimcilik (SBAB6) becerilerinin yalnızca ortaokul düzeyinde yer alması ise bu kavramların belirli yaş gruplarında geliştirilebileceği varsayımına dayanıyor olabilir. Ancak Skjæveland'ın (2017) çalışması, okul öncesi dönemde tarihsel empatiye yönelik anlayışların gelişebileceğini ve tarihsel bilinç oluşumunun temellerinin bu dönemde atılabileceğini ileri sürmektedir. Bu nedenle, bu becerilerin erken yaşlardan itibaren kazandırılmasının önemi de göz ardı edilmemelidir. Diğer taraftan, Mekânsal Düşünme (SBAB7) ve Coğrafi Sorgulama (SBAB8) becerilerinin bazı kademelerde sınırlı sınıf düzeylerinde yer alması, coğrafi bilgi okuryazarlığının sistematik gelişimini sekteye uğratabileceği düşünülmektedir. Sevindirici bir sonuç olarak böyle sınırlı düzeyde yer alan bir beceriye okul öncesi eğitimi kademesinde yer verilmesi, “özellikle okul öncesi dönemde bu becerilerin kazandırılması, çocukların çevresel farkındalıklarının artmasına katkı sağlayacaktır” (Krogstad, 2016, akt. Vivas Moreno vd., 2021) bilgisiyle örtüşmektedir.

Özellikle dikkat çeken bulgulardan bir diğeri ise Harita Becerisi (SBAB10) ve Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9) gibi somut, uygulamalı becerilerin yalnızca okul öncesi dönemde yer almasıdır. Bu durum, erken yaşlardaki öğrenciler için zenginleştirilmiş öğretim stratejilerinin kullanıldığını, ancak bu yaklaşımın üst kademelere taşınmadığını göstermektedir. Oysa öğrenmenin sürekliliği açısından bu becerilerin dikey bütünlük içinde ele alınmasının önemli olduğu düşünülmektedir (Corral & Miralles, 2014; akt. Vivas Moreno vd., 2021). Eleştirel Sosyolojik Düşünme (SBAB16) gibi üst düzey bilişsel becerilerin de yalnızca okul öncesi dönemde yer alması şaşırtıcı bulunmuştur. Bu durumlar, erken yaşta verilen teorik içeriklerin üst kademelerde desteklenmemesiyle sonuçlanacak bir kopukluğa işaret edebilir. Benzer şekilde, mantıksal muhakeme, felsefi sorgulama ve tarihsel sorun analizi gibi becerilerin hiçbir kademede yer almaması, sosyal bilimlerin temel işlevlerinden biri olan eleştirel düşünmeyi de ikinci plana atabilir (HyunWook, 2014; Maher & Buxton, 2015; akt. Vivas Moreno vd., 2021). Çalışmada dikkat çeken diğer bir bulgu, finansal okuryazarlıkla ilgili bir becerinin sadece okul öncesi düzeyde yer almasıdır. Bu durum, özellikle günümüz dünyasında ekonomik farkındalığın erken yaşta başlaması gerektiğine yönelik eğilimlerle uyumlu olmakla birlikte, bu becerinin sonraki kademelerde desteklenmemesidir.

Son olarak, Sosyal Katılım (SBAB5) gibi bazı becerilerin tüm kademelerde yer alması, programlar arası yatay ve dikey bütünlüğün sağlanabileceğini göstermektedir. Bu durum, öğrencinin toplumsal yaşama katılımını teşvik eden değer ve tutumların tüm yaş gruplarında yapılandırılabilmesine dair olumlu bir örnek olarak görülmüştür. Sosyal beceriler arasında önemli bir yere sahip olan sosyal katılım, bireylerin sosyal aktivitelere tek başlarına veya bir grupla katılması olarak tanımlanmaktadır (Adler & Goggin, 2005). Daha genel anlamda sosyal katılım, bir öğrenme etkinliğine katılım gibi resmi süreçlerin yanı sıra aile içindeki iş bölümüne katılım, akran ilişkilerine katılım, akraba ve komşuluk ilişkilerine katılım gibi sosyal çevreyle ilgili gayri resmi süreçleri de içerir. Sosyal katılım becerileri, çocukları hem okul ortamında hem de sosyal yaşamda sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif aktivitelere katılmaya teşvik etmeyi ve böylece öz güven ve sorumluluk duygusunu geliştirmeyi amaçlamaktadır (Samancı vd., 2018; Seyhan, 2014) ifadeleri de ulaşılan bu yorumu destekler niteliktedir. Belirtilen önemli amaçlara okul öncesi eğitim kademesinden itibaren sosyal katılım becerisine tüm kademelerde yer verilerek ulaşabileceği düşünülmektedir.

Bu bulgular ışığında, 2005 yılında başlayan ve 2018 yılı öğretim programlarıyla devam eden süreç ile temellileri oluşturulan K12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli içerisinde yer alan sosyal bilimler alan becerilerine ait olarak oluşturulan “bütünleşik beceriler” ile “süreç bileşenleri” okul öncesi eğitim kademesinden liseye kademesine kadar ayrıntılandırılmış yapısıyla öğrencilerin beceri gelişimine hizmet etmeye yönelik olduğu görülmektedir (Doğan vd., 2023). Ancak genel tablo değerlendirildiğinde, sosyal bilimler alan becerilerinin öğretiminde kademeler arası sürekliliğin ve bütüncül yaklaşımın tam olarak sağlanamadığı düşünülmektedir. Bu durum, öğretim programlarının öğrencinin gelişimsel özelliklerini ve sosyal bilimlerin doğasını merkeze alarak yeniden yapılandırılabilirliğini akla getirmektedir. Ayrıca, alan yazınındaki “çocuğun küçük bir tarihçi, coğrafyacı, düşünür” olarak konumlandırılması yaklaşımı (Doğan vd., 2023), eğitim programlarına daha güçlü biçimde yansıtılabilir. Bu bağlamda okul öncesi eğitimden başlayarak ortaokul sonuna kadar sosyal bilimler alan becerilerinin sistematik, gelişimsel ve bütünleşik bir anlayışla kurgulanması, öğrencilerin eleştirel, sorgulayıcı ve katılımcı bireyler olarak yetişmesini destekleyecektir. Bununla birlikte Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamındaki sosyal bilimler alan becerilerine yönelik yapılacak akademik çalışmalara katkı sunmak amacıyla aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Programlarda yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin, öğretmenler tarafından sınıf içinde nasıl uyguladığını; hangi yöntem ve materyallerin tercih edildiğini inceleyen araştırmaların yaygınlaştırılması,
- Beceri temelli öğrenmede kullanılan ders kitapları, etkinlik örnekleri ve dijital kaynakları analiz eden çalışmaların gerçekleştirilmesi,
- Özellikle programı ilk kez uygulayan öğretmenlerin görüşleri, karşılaştıkları zorlukları ve programın uygulanabilirliğine dair deneyimlerini ortaya koyan; nitel, nicel ve karma araştırma yöntemlerle yürütülen araştırmaların yapılması,
- Mantıksal, felsefi ve sosyolojik düşünme becerilerinin neden öğretim programlarında yer alınmadığının sorgulanması,
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yer alan sosyal bilimler alan becerilerinin, başta OECD ülkeleri olmak üzere diğer ülkelerin müfredatlarıyla karşılaştırıldığı karşılaştırılmalı eğitim araştırmalarının yapılması.

Extended Summary

Introduction

Social sciences are defined as disciplines that examine the relations of human beings with individuals, environment and institutions in society (Alaylıoğlu & Oğuzkan, 1976; Bilgili, 2008; Erden, 34; Kop & Tuncel, 2010; Köstüklü, 1999). The individual's becoming an effective citizen and adapting to social changes is directly related to his/her understanding of social sciences (Akhan & Çetin, 2015, cited in Şahin & Çelik, 2024). In this context, the holistic understanding of education aims to support the development of human beings in terms of mental, social, emotional, physical and moral aspects (MoNE, common text 2024a).

The Türkiye Century Education Model of the Ministry of National Education is structured to support this multifaceted development of students. Within the scope of the model, 17 social sciences domain skills associated with twenty-first century skills were identified. These skills include historical, geographical, sociological and philosophical thinking and instrumental skills such as map and graph reading (MoNE, common text 2024a). Skill groups are integrated and are envisaged to be processed together with process components.

In the field of education, the teachability of social sciences in preschool is frequently debated (Bustamante et al., 2018; Gómez et al. Vivas-Moreno, Miralles-Martínez & Gómez-Carrasco, 2021). However, according to Cuenca (2008) and Trepát (2011), the main problem is not age, but content and approach. Studies such as Brophy and Alleman (2006), Harnett (2007), Calvani (1986) and Cooper (1995) have shown that young children can develop a concept of time and historical understanding.

In studies on social science content area skills in Turkey, the definition, scope and place of the concept in curricula have been examined (Doğan et al., 2023; Şahin & Çelik, 2024). In addition, social studies curricula have been compared in various periods (Aktay, 2024; Yıldırım & Çalışkan, 2024) and analyzed on the basis of fields such as citizenship education or geography (Namlı Altıntaş, 2025; Şiraz & Bay, 2020; Yazıcıoğlu, 2023). The reflection of the Türkiye Century Education Model on the preschool level has been addressed in a limited way by Ertek Eroğlu and friends (2025), Bekiroğlu and Ütkür Güllühan (2024).

At the international level, the student is considered as a little historian or geographer and the experience of social scientific skills is emphasized (Doğan et al., 2023). Similarly, this study emphasizes the importance of structuring social science content area skills according to developmental characteristics at different educational levels.

Accordingly, the aim of this study is to examine the inclusion of social sciences field skills in the curricula at preschool, primary and secondary school levels in the common text of the Education Model for the Türkiye Century. Within the scope of the research, it is analyzed whether these skills are included in the content for each level.

Methodology

This study was conducted with document analysis method, one of the qualitative research designs. Document analysis is an approach that involves the systematic examination of documents in printed or digital media (Bowen, 2009). This method was deemed appropriate in order to understand the structure of the Turkish Century Education Model regarding social sciences field skills.

The curricula and the common text published within the scope of the Turkish Century Education Model were examined as the data source of the research. In this context, the following five main documents were selected as data sources:

- Turkey Century Education Model Common Text
- Turkey Century Education Model Preschool Education Program
- Turkey Century Education Model Life Science Curriculum (Primary School)
- Turkey Century Education Model Human Rights and Democracy Course Curriculum (Secondary School)
- Turkey Century Education Model Social Sciences Curriculum (Secondary School)

These documents are considered as the main sources in which social domain skills are defined, classified and structured according to levels. Thus, the analyses in this study aim to reveal the approach of the Turkish Century Education Model to social domain skills in a multidimensional way.

Data were collected through a systematic review of the relevant curricula and the common text. The documents were analyzed on the basis of social sciences domain skills; the inclusion of each skill in the curricula was determined. Coding was done independently by two researchers and combined by consensus.

The collected data were analyzed using descriptive analysis method. The analysis process was carried out in four stages:

- Establishing the descriptive analysis framework
- Processing the data according to the thematic framework
- Description of findings
- Interpretation of findings

The data were categorized with reference to the social sciences field skills in the Turkish Century Education Model Common Text and evaluated comparatively according to educational levels.

Findings

In this study, the inclusion of social sciences content area skills defined in the common text of the Turkish Century Education Model in preschool, primary and secondary school curricula was examined. As a result of the analysis, it was determined that preschool is the education level where social sciences content area skills are most intensively included. The preschool curriculum includes the 16th (critical sociological thinking) and 17th (finance) skills in addition to the first 11 skills among the 17 social studies content area skills in the common text. Especially at the preschool level, specific outcomes for each skill are defined and these outcomes are structured in accordance with children's age development.

At the primary school level, the number of social sciences skills is more limited. Only three social science domain skills -evidence-based inquiry and research, social participation and spatial thinking- are included in the Life Science curriculum. These skills are distributed especially in the 2nd and 3rd grade learning areas. In the Human Rights, Citizenship and Democracy curriculum, it was determined that only the 2nd and 5th skills were focused on, and these skills were presented in relation to the relevant learning areas.

At the secondary school level, a total of seven skills were included in the Social Studies curriculum: 2nd, 3rd, 4th, 4th, 5th, 5th, 6th, 7th and 8th. These skills were gradually associated with different learning areas from 4th to 7th grade. In particular, skills such as historical empathy, change and continuity, and entrepreneurship are more commonly addressed at the middle school level.

An important finding of the study is that some skills are only included in the preschool program. While skills such as time perception and chronological thinking, geographical observation and fieldwork, mapping skills, critical sociological thinking and financial skills are only included in the preschool program, their continuity is not ensured at later levels of education. This may lead to a lack of vertical integrity in skill development.

On the other hand, it was found that five skills such as logical reasoning, philosophical inquiry, philosophical reasoning, philosophical reasoning, philosophical reflection, historical problem analysis and decision-making were not included in the curricula at any level of education. However, these skills are very important in terms of supporting cognitive processes such as high-level thinking, questioning and decision-making.

In conclusion, the research findings reveal that social sciences content area skills are unevenly distributed across educational levels, with some skills being over-represented while others are completely excluded. While the richness of the skill-based structure of the preschool program

is particularly noteworthy, it is understood that there is a need to increase both skill diversity and holistic development at the primary and secondary school levels.

Discussions, Conclusions, and Recommendations

This study examined how the social sciences content area skills defined in the Turkish Century Education Model Common Text are included in the curricula at preschool, primary and secondary school levels. The findings indicate that social sciences can be included in curricula with a structured approach from an early age. Indeed, in line with the views of researchers such as Brophy & Alleman (2006), Calvani (1986), Cooper (1995) and Skjæveland (2017), it is emphasized that social sciences should be included from early childhood. In the study, 17 social sciences domain skills were evaluated in detail and the distribution of these skills according to levels was revealed. It is stated that especially in preschool education, social science skills are addressed in a concrete and experience-based manner in accordance with the developmental characteristics of children. It is seen that skills such as perception of time and chronological thinking (SBAB1), geographical inquiry (SBAB8), social participation (SBAB5) are meaningfully structured in this period.

In the study, it is seen that some skills are represented in different ways at different grade levels. For example, it is stated that Evidence-Based Inquiry and Research Skill (SBAB2) is included in different learning areas at different levels; this supports student participation in the knowledge production process (Doğan et al., 2023). Similarly, it is stated that historical empathy skill (SBAB3) offers students the opportunity to evaluate from different perspectives at the middle school level, and Skjæveland (2017) points out that these skills can be developed at an early age. The study also states that the Turkish Century Education Model addresses social sciences content area skills with an interdisciplinary approach that overlaps with contemporary educational approaches. This approach overlaps with the literature advocating the positioning of the child as a “little historian, geographer and thinker” (Doğan et al., 2023). It is seen that the holistic approach to education is planned to support the development of social scientific skills across the levels.

Finally, suggestions for future research were presented in the study. These suggestions include examining teacher practices, analyzing materials, conducting research based on teacher opinions, questioning why content related to higher order thinking skills is not included, and conducting comparative studies with international curricula.

Yazar Katkıları: Bu çalışmaya 1. yazarın katkı oranı %50, 2. yazarın katkı oranı %50’dir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Beyanı: Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapılmadığını beyan ederiz. Aynı zamanda tüm yazarların çalışmaya katkıda bulunduğunu, yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını, tüm etik ihlallerde tüm sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu beyan ederiz.

Etik Kurul İzni: Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ile gerçekleşen bu çalışmada, herhangi bir veriye ya da katılımcıya yönelik manipülasyon veya tahrifat gerçekleştirilmemiş ve etik kurul izni gerektirecek bir metodoloji tercih edilmediği için etik kurul izni alınmamıştır.

Finansman: Bu araştırma herhangi bir fon almamıştır.

Telif Hakları: Millî Eğitim dergisinde yayımlanan çalışmaların Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Veri Kullanılabilirliği Beyanı: Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir.

Yazma Yardımı için Yapay Zekâ Kullanımı: Yazarlar, çalışmada yapay zekâ kullanım durumunu beyan etmelidir.

Kaynakça

- Adler, R. P., & Goggin, J. (2005). What do we mean by civic engagement? *Journal of Transformative Education*, 3, 236-252.
- Aktay, S. (2024, Kasım 8-10). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 ilköğretim sosyal bilgiler dersi öğretim programı ve askı süreci etkisi* [Bildiri sunumu]. Karadeniz Zirvesi 17. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, Rize, Türkiye.
- Başpınar, N., & Kabapınar, Y. (2023). Kanıt temelli öğrenmeyi hayat bilgisi dersinde uygulamanın etkililiğine bakmak: Bir eylem araştırması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(1), 293-330. <https://doi.org/10.51460/baebd.1275493>
- Bekiroğlu, D. & Ütkür Güllühan, N. (2024, Kasım 22-24). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli okul öncesi eğitim programı: Karşılaştırmalı bir analiz* [Bildiri sunumu]. 1. International Avrasya Scientific Research And Innovation Congress , Bakü, Azerbaycan.
- Bennett, C. (2024). 6 skills students need to succeed in social studies classes. <https://www.thoughtco.com/skills-students-need-social-studies-classes-8207>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Brophy, J. E., Alleman, J. (2006). *Children's thinking about cultural universals*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Bryman, A. (2012). *Social research methods*. Oxford University Press.
- Bozkurt, F. (2018). Sosyal bilgiler öğretiminde kanıt temelli öğrenme uygulamaları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(24), 334-353.
- Calvani, A. (1986). *L'insegnamento della storia nella scuola elementare*. La Nuova Italia.
- Cooper, H. (1995). *History in the early years*. Routledge.
- Çakır, O. (2025). 2024 hayat bilgisi dersi öğretim programı öğrenme çıktılarının 21. yüzyıl becerileri bağlamında değerlendirilmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 54(246), 837-878.
- Doğan, Y., Kabapınar, Y., Zaman, S., & Duman, E. Z. (2023). Sosyal bilimler alan becerileri: Kavram, kapsam ve geliştirilme öyküsü. *Millî Eğitim Dergisi*, 52(1), 1055-1118. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1309009>
- Ertek Eroğlu, B., Eker, Z., & Eker, C. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli okul öncesi eğitim programının hassas beceriler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(2), 897-909. <https://doi.org/10.17755/esosder.1574163>
- Görmez, E. (2018). İlkokul sosyal bilgiler programı ile okul, meslek ve sivil yaşam (C3) çerçeve programında yer alan kazanımların karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(3), 565-580. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2017032925>
- Kalaycı, N., & Bayrakçı, Z. (2025). Okul öncesi eğitim programlarının karşılaştırılmalı analizi ve değerlendirilmesi (2013-2024). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23(1), 698-727. <https://doi.org/10.37217/tebd.1568266>

- Kop, Y., & Tuncel, G. (2010). Türkiye'de sosyal bilgiler/bilimler öğretimi alanlarında bilimsel toplantılarda sunulan bildiriler üzerine analitik bir çalışma (1987-2005), *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 91-112.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024a). *Hayat bilgisi dersi öğretim programı (1, 2 ve 3. sınıflar) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/ders/hayat-bilgisi-dersi>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024b). *İnsan hakları ve demokrasi dersi öğretim programı (ilkokul) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. <https://tymm.meb.gov.tr/upload/program/2024programvat4Onayli.pdf>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024c). *Okul öncesi eğitim programı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/ders/okul-oncesi>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024d). *Öğretim programları ortak metni Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. <https://tymm.meb.gov.tr/ortak-metin>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024e). *Sosyal bilimleri dersi öğretim programı (4, 5, 6 ve 7. sınıflar) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/ders/sosyal-bilgiler-dersi>
- Namlı Altıntaş, İ. (2025). Maarif Yüzyılı Eğitim Modeli'nin 4. sınıf insan hakları vatandaşlık ve demokrasi dersinin eleştirel ve sorgulayıcı yaklaşım bağlamında incelenmesi: Beceri ve eğilimler örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 73, 660-683. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.1525374>
- National Council for the Social Studies. (2013). *The College, Career, and Civic Life (C3) Framework for Social Studies State Standards: Guidance for enhancing the rigor of K-12 civics, economics, geography, and history*. NCSS.
- Öner, D., & Yiğit, E. Ö. (2021). Okul öncesinde sosyal bilgiler eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 5(1), 191- 215. <https://doi.org/10.38015/sbyy.913056>
- Peker, N., & Meydan, A. (2025). Erken çocukluk eğitiminde sosyal bilgiler öğretiminin kullanım alanlarının değerlendirilmesi. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 11-24. <https://doi.org/10.47479/ihead.1475201>
- Samancı, O., Ocakcı, E., & Seçer, İ. (2018). Developing scale for determining the social participation skills for children and analyzing its psychometric characteristics. *International Education Studies*, 11(6), 92-98. <https://doi.org/10.5539/ies.v11n6p92>
- Seyhan, O. (2014). Sosyal katılım kavramına ilişkin sosyal bilgiler öğretmen adaylarının metafor durumları. *Researcher*, 2(1), 34-43.
- Skjæveland, Y. (2017). Learning history in early childhood: Teaching methods and children's understanding. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 18(1), 8-22. <https://doi.org/10.1177/1463949117692262>

- Şahin, E. N., & Çelik, H. (2024). Sosyal bilimler alan becerilerinin 2024 sosyal bilgiler öğretim programı alan becerileri bölümünde yer alma durumu. *International Journal Of Values In Education And Society*, 2(3), 35-51. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14575945>
- Şanlı, C., & Kırkeser, S. (2025). Mekânsal düşünme becerisinin 2024 coğrafya dersi öğretim programındaki yeri ve program bileşenleriyle ilişkisi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 14(1), 197-210. <https://doi.org/10.30703/cije.1514088>
- Şiraz, F. & Bay, E. (2020). Vatandaşlık eğitimi bağlamında 1998, 2005 ve 2018 sosyal bilgiler öğretim programları genel hedeflerinin analizi. *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 2(1), 1-18.
- Vivas Moreno, V., Miralles Martínez, P. & Gómez Carrasco, C. J. (2021). Design and assessment of a teaching program to address temporal concepts in Early Childhood Education and Primary Education using stories. *Humanities and Social Sciences Communications* 8, 129, 1-12. <https://doi.org/10.1057/s41599-021-00814-w>
- Yapıcı, H. (2015). Sosyal bilgiler öğretimi üzerine bir bibliyografya denemesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 346-364.
- Yazıcıoğlu, A. (2023). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında yer alan kazanımların tarih, vatandaşlık ve coğrafya boyutunda incelenmesi. *Journal of History School*, 62, 601-615.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, Y., & Çalışkan, A. (2024). 2024 sosyal bilgiler dersi öğretim programının 2005, 2015 ve 2018 programlarıyla karşılaştırılmalı analizi. *Uluslararası Batı Karadeniz Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 8(1), 108-142. <https://doi.org/10.46452/baksoder.1485390>

Ekler

Ek A. Sosyal Bilimler Alan Becerileri (SBAB)

Tablo 6

Ek A. Sosyal Bilimler Alan Becerileri (SBAB)

Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1)	Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi (SBAB1) En temelde tarihsel olay, dönem ve aktörleri zamanın içine yerleştirmeye ve zaman içinde ardışık bir şekilde sıralamaya katkı sağlayan; farklı olay ve dönemlerin birbirleriyle ilişkisini tanımayı kolaylaştıran, bir olayın kısa ve uzun süreli sonuçlarını karşılaştırmayı sağlayan bir beceridir. Zamanı anlama ve kronolojik düşünme becerisi; “karşılaştırma”, “dönüştürme”, “sıralama” ve “değerlendirme” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. KB2.7. Karşılaştırma Süreç bileşenleri KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek KB2.7.SB2 ve KB2.7.SB3. Benzerlikleri ve farklılıkları belirlemek SBAB1.1. Dönüştürme Süreç bileşenleri SBAB1.1.SB1. Zaman kavramlarını hesaplayarak dönüştürmek SBAB1.2. Sıralama Süreç bileşenleri SBAB1.2.SB1. Olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralamak KB2.17. Değerlendirme Süreç bileşenleri KB2.17.SB3. Olay/dönem ve kavramları ölçütlerle karşılaştırmak KB2.17.SB4. Karşılaştırmaya ilişkin yargıda bulunmak
---	---

Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2)	Kanıtı Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi (SBAB2) Tarihçilerin araştırma, sorgulama, analiz ve yorumlama süreçlerinin öğrenciye tanıtılmasını ve öğrencide bu süreçlere ilişkin deneyim ve becerilerin oluşturulmasını ve bu süreçlerde tarihsel kaynakların nasıl kullanılacağını ifade eder. Kanıtı dayalı sorgulama ve araştırma becerisi “meraka dayalı soru sorma”, “kaynaklardan bilgi toplama”, “kaynağı inceleme”, “kaynağı sorgulama”, “kaynağı yorumlama”, “kanıtı dayalı ürün oluşturma ve paylaşma” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. SBAB2.1. Meraka Dayalı Soru Sorma Süreç bileşenleri SBAB2.1.SB1. Merak ettiği konuyu/problemi belirlemek SBAB2.1.SB2. Merak ettiği konu hakkında sorular sormak (5N1K) SBAB2.2. Kaynaklardan Bilgi Toplama Süreç bileşenleri SBAB2.2.SB1. Araştıracağı/kullanacağı kaynakları belirlemek SBAB2.2.SB2. Belirlediği kaynaklardan ilgili bilgileri bulmak SBAB2.2.SB3. Araştıracağı/kullanacağı kaynakların uygunluğunu açıklamak SBAB2.2.SB4. Kaynaklardan ulaşılan bilgileri kaydetmek SBAB2.3. Kaynağı İnceleme Süreç bileşenleri SBAB2.3.SB1. Kaynağın temel unsurlarını belirlemek SBAB2.3.SB2. Kaynağı sorgularken temel kavramları tanımlamak SBAB2.4. Kaynağı Sorgulama Süreç bileşenleri SBAB2.4.SB1. Kaynağın/kanıtın sınırlılıkları hakkında sorular sormak. SBAB2.4.SB2. Kaynakta bilgilerin sınırlılıklarını fark ederek çıkarım yapmak. SBAB2.5.Kaynağı Yorumlama Süreç bileşenleri SBAB2.5.SB1. Kaynağın içeriğini incelemek SBAB2.5.SB2. Kaynağı bağlamdan kopmadan dönüştürmek SBAB2.5.SB3. Olay/konu/durumu, anlamı değiştirmeyecek şekilde kendi ifadeleriyle yeniden yorumlamak SBAB2.6. Kanıtı Dayalı Ürün Oluşturma ve Paylaşma Süreç bileşenleri SBAB2.6.SB1. Kanıtlara dayanarak çıkarım yapmak SBAB2.6.SB2. Kanıtlardan elde ettiği çıkarım üzerine kişisel görüşünü yansıtan bir ürün oluşturmak SBAB2.6.SB3. Oluşturulan ürünleri paylaşmak
--	--

Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3)	Tarihsel Empati Becerisi (SBAB3) Tarihteki kişileri/olayları ya da tarihsel kişiliklerin faaliyetlerini/davranışlarını kendi zamanının eşsiz şartları içinde değerlendirmeyi ifade eder. Tarihsel empati becerisi “yorumlama”, “tarihsel bağlamsallaştırma” ve “yapılandırma” bütünlük becerilerden oluşmaktadır. KB2.14. Yorumlama Süreç bileşenleri KB2.14.SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek KB2.14.SB3. Kendi ifadeleriyle olay/konu/durumu nesnel, doğru anlamı değiştirmeyecek bir şekilde yeniden ifade etmek. SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma Süreç bileşenleri SBAB3.1.SB1. Tarihsel aktör/olay/durumu, kanıtlara dayalı analiz etmek. SBAB3.1.SB2. Dönemin/zamanın/ mekânın koşullarını fark etmek. SBAB3.1.SB3. Tarihsel aktör/olay/durumu, günümüz koşullarıyla karşılaştırmak. SBAB3.1.SB4. Tarihsel aktör/olay/durumu ait olduğu dönemin koşulları içerisinde açıklamak. KB2.13. Yapılandırma Süreç bileşenleri KB2.13.SB1. Mevcut olay/konu/durumu inceleyerek çıkarım yapmak KB2.13.SB2. Mevcut olay/konu/durumla ilgili kendi öz bilgisi ile elde ettiği çıkarım üzerine öznel ifadelerde bulunmak
---	--

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4)	Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi (SBAB4) Tarihin herhangi bir döneminde bazı şeylerin devam ettiğini ve bazılarının ise nasıl değiştiğini açıklayabilme, zaman içindeki değişimi ilerleme-gelişme veya gerileme-bozulma şeklinde değerlendirebilmeyi ifade eder. Değişim ve sürekliliği algılama becerisi “karşılaştırma”, “sıralama”, “değişim ve sürekliliği neden ve sonuçlarıyla yorumlama”, “sentezleme” ve “değişim ve sürekliliğin geleceğine yönelik kanıt, gözleme ve/veya deneyime dayalı öngöründe bulunma” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. KB2.7. Karşılaştırma Süreç bileşenleri KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek KB2.7.SB2. Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri listelemek KB2.7.SB3. Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları listelemek SBAB4.Sıralama Süreç bileşenleri SBAB4.1.SB1. Olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralamak SBAB4.2. Değişim ve Sürekliliği Neden ve Sonuçlarıyla Yorumlama Süreç bileşenleri SBAB4.2.SB1. Değişim ve sürekliliğe neden olan unsurları incelemek SBAB4.2.SB2. Değişim ve sürekliliğin etkilediği unsurları incelemek SBAB4.2.SB3. Değişim ve sürekliliğin etkilerinin niteliğini sorgulamak SBAB4.2.SB4. Değişim ve sürekliliğin nedenlerini ve sonuçlarını bağlamından kopmadan yeniden ifade etmek KB2.20. Sentezleme Süreç bileşenleri KB2.20.SB1. Parçalar arası ilişki kurmak KB2.20.SB2. Parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturmak SBAB4.3 Değişim ve Sürekliliğin Geleceğine Yönelik Kanıt, Gözleme ve/veya Deneyime Dayalı Öngöründe Bulunma Süreç bileşenleri SBAB4.3.SB1. Mevcut olay/konu/durumla kanıt, gözlem ve/veya deneyimi ilişkilendirmek SBAB4.3.SB2. Mevcut olay/konu/durumu kanıt/gözlem ve/veya deneyimle ilişkilendirerek geleceğe yönelik çıkarım yapmak
---	--

Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5)	Sosyal Katılım Becerisi (SBAB5) Öğrencilerin hem kendini hem de yakın çevresini etkileyen konularla ilgili bilgi sahibi olmasının yanında ihtiyaçların giderilmesinde sosyal grup çatısına dâhil olarak fikir üretmekten eyleme geçilme sürecini ifade eder. Üretilen fikrin çevredekilere iletilmesi; fikirle ilgili görüşme, tartışma ve planlama yapılması; uzlaşmaya varılması ve eylemde bulunulması faaliyetlerini kapsar. Sosyal katılım becerisi; “sorgulama”, “sosyal temas oluşturma”, “grup dinamiğini sağlama”, “fikir üretme”, “müzakere etme” ve “fikri eyleme dönüştürme” bütünsel becerilerinden oluşmaktadır. KB2.8. Sorgulama Süreç bileşenleri KB2.8.SB1. Merak ettiği konuyu tanımlamak KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak (5N1K) KB2.8.SB3. İlgili konu hakkında bilgi toplamak KB2.8.SB4. ve KB2.8.SB5. Toplanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirmek SBAB5.1. Sosyal Temas Oluşturma Süreç bileşenleri SBAB5.1.SB1. Grup iletişimini başlatmak. SBAB5.1.SB2. Grup etkileşimine katılmak. SBAB5.1.SB3. Grup iletişimine katkıda bulunmak. SBAB5.1.SB4. Grup iletişimini değerlendirmek. SBAB5.2. Grup Dinamiğini Sağlama Süreç bileşenleri SBAB5.2.SB1. Görev paylaşımı yapmak. SBAB5.2.SB2. Gruba/Ekibe katkı sağlamak. SBAB5.2.SB3. Yardımlaşmak. SBAB5.3. Fikir Üretme Süreç bileşenleri SBAB5.3.SB1. Konu/sorun/durumu fark etmek SBAB5.3.SB2. Konu/sorun/duruma ilişkin benzer deneyimleri incelemek. SBAB5.3.SB3. Konu/sorun/duruma ilişkin fikir/çözüm üretmek. SBAB5.4. Müzakere Etme Süreç bileşenleri SBAB5.4.SB1. Ayrışmayı fark etmek. SBAB5.4.SB2. Görüşleri karşılaştırmak. SBAB5.4.SB3. Çözüm aramak. SBAB5.4.SB4. Görüşünü düzenlemek. SBAB5.4.SB5. Yansıtmak. SBAB5.5. Fikri Eyleme Dönüştürme Süreç bileşenleri SBAB5.5.SB1. Plan yapmak SBAB5.5.SB2. Planı uygulamak SBAB5.5.SB3. Planı değerlendirmek
--	---

Girişimcilik Becerisi (SBAB6)	Girişimcilik Becerisi (SBAB6) İnsanlarla ilişkilerde uyum gösterebilme ve onlarla empati yapabilme, risk alarak toplumda ihtiyaç duyulan herhangi bir alanda bir ürüne olan ihtiyacı sezme, ürünle ilgili planlama yapma, ürün ortaya koyma ve pazarlama süreçlerini kapsayan temel bir beceri alanını ifade eder. Girişimcilik becerisi; “sorgulama”, “gözleme dayalı tahmin etme”, “riskleri değerlendirerek karar verme”, “kaynakları yönetme” ve “fikri sonuçlandırma” bütünlüklü becerilerinden oluşmaktadır. KB2.8. Sorgulama Süreç bileşenleri KB2.8.SB1. Merak ettiği konuyu tanımlamak KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak (5N1K) KB2.8.SB3. İlgili konu hakkında bilgi toplamak KB2.8.SB4 ve KB2.SB5. Toplanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirerek çıkarım yapmak KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme Süreç bileşenleri KB2.11.SB1. Mevcut olay/konu/sorun/duruma ilişkin ön gözlem ve/veya deneyimi ilişkilendirmek KB2.11.SB2. Mevcut olay/konu/sorun/duruma ilişkin çıkarım yapmak KB2.11.SB3. Mevcut olay/konu/sorun/duruma ilişkin yargıda bulunmak SBAB6.1. Riskleri Değerlendirerek Karar Verme Süreç bileşenleri SBAB6.1.SB1. Olası problemleri/belirsizlikleri/ fırsatları belirlemek SBAB6.1.SB2. Olası problemleri/belirsizlikleri/ fırsatları analiz etmek SBAB6.1.SB3. Riskleri derecelendirmek ve alınacak tedbirlere ilişkin öneride bulunmak SBAB6.1.SB4. Gerekeçeli yargıda bulunmak SBAB6.1.SB5. Olası problemleri/belirsizlikleri/fırsatları gözden geçirmek SBAB6.2. Kaynakları Yönetme Süreç bileşenleri SBAB6.2.SB1. Kaynakları belirlemek SBAB6.2.SB2. Kaynakları temin etmek ve etkin kullanmak SBAB6.3. Fikri Sonuçlandırma Süreç bileşenleri SBAB6.3.SB1. Ürün oluşturmak SBAB6.3.SB2. Ürünü tanıtmak SBAB6.3.SB3. Fikrin sonuçlarını değerlendirmek
--------------------------------------	--

Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)	Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7) Mekân kavramlarını bilme, temsil araçlarını kullanma ve akıl yürütme süreçlerini uygulama şeklinde üç unsurun yapıcı bir bileşimini ifade eder. Bu beceri; insanların dünyayı modellemek (gerçek ve teorik), problemleri yapılandırmak, yapılandırdıkları problemlere cevap ve çözümler bulmak için mekânı kullanmalarını sağlar. Mekânsal düşünme becerisi; “konum algılama”, “mekânın coğrafi koşullarını tanımlama”, “mekânsal bağlantıları çözümleme”, “mekânları karşılaştırma”, “mekânsal etkiyi sorgulama”, “mekânsal bölge belirleme/çizme”, “mekânsal hiyerarşiyi çözümleme”, “mekânsal geçiş ile ilgili çıkarımda bulunma”, “mekânsal analoji yapma”, “mekânsal deseni algılama” ve “mekânda desenlenen farklı coğrafi olay, olgu, konu veya mekânları çözümleme” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. SBAB7.1. Konum Algılama Süreç bileşenleri SBAB7.1.SB1. Olay, konu, durum veya mekânların konumunu belirlemek SBAB7.1.SB2. Coğrafi olay, olgu, konu ve mekânların konumsal görselleştirmesini yapmak SBAB7.1.SB3. Mekânın konumsal özelliklerini özetlemek SBAB7.2. Mekânın Coğrafi Koşullarını Tanımlama Süreç bileşenleri SBAB7.2.SB1. Mekânın coğrafi koşullarını ayırt etmek SBAB7.2.SB2. Mekânın coğrafi koşulları ile ilgili bilgi toplamak SBAB7.2.SB3. Mekânın coğrafi koşullarını sınıflandırmak SBAB7.2.SB4. Mekânın coğrafi koşullarını görselleştirmek SBAB7.3. Mekânsal Bağlantıları Çözümleme Süreç bileşenleri SBAB7.3.SB1. Mekânın diğer mekânlarla sahip olduğu bağlantıları (doğal ve beşerî) belirler. SBAB7.3.SB2. Mekânın diğer mekânlarla sahip olduğu bağlantı (doğal ve beşerî) ilişkilerini belirler. SBAB7.4. Mekânları Karşılaştırma Süreç bileşenleri SBAB7.4.SB1. Mekânların koşullarını tanımlamak SBAB7.4.SB2. Mekânların benzer koşullarını listelemek SBAB7.4.SB3. Mekânların farklı koşullarını listelemek SBAB7.5. Mekânsal Etkiyi Sorgulama Süreç bileşenleri SBAB7.5.SB1. Mekânın diğer mekânlar üzerindeki etkisi ile ilgili sorular sormak SBAB7.5.SB2. Mekânın diğer mekânlar üzerindeki etkisi ile ilgili bilgi toplamak SBAB7.5.SB3. Mekânın diğer mekânlar üzerindeki etkisi ile ilgili elde ettiği bilgileri düzenlemek SBAB7.5.SB4. Mekânın diğer mekânlar üzerindeki etkisini çözümlemek SBAB7.5.SB5. Mekânın diğer mekânlar üzerindeki etkisi ile ilgili çıkarımda bulunmak SBAB7.6. Mekânsal Bölge Belirleme/Çizme Süreç bileşenleri SBAB7.6.SB1. Benzer özellikler gösteren mekânların dağılımını belirlemek SBAB7.6.SB2. Benzer özellikler gösteren mekânların sınırlarını çizmek SBAB7.7. Mekânsal Hiyerarşiyi Çözümleme Süreç bileşenleri
--	--

Mekânsal Düşünme Becerisi (SBAB7)	SBAB7.7.SB1. Bir mekânda yer alan olay, olgu, durum veya mekânların hiyerarşik özelliklerini belirlemek SBAB7.7.SB2. Hiyerarşik yapı unsurlarının birbirleriyle olan ilişkilerini belirlemek. SBAB7.8. Mekânsal Geçiş İle İlgili Çıkarımda Bulunma Süreç bileşenleri SBAB7.8.SB1. Koşulları bilinen mekânlar arasındaki geçişin nasıl gerçekleştiğini (kademeli veya aniden) belirlemek SBAB7.8.SB2. Mekânsal geçişte yer alan coğrafi özellikler ile mekânsal geçişe komşu coğrafi özellikleri karşılaştırmak SBAB7.8.SB3. Mekânsal geçişle ilgili önermede bulunmak SBAB7.8.SB4. Mekânsal geçiş değerlendirmek SBAB7.9. Mekânsal Analoji Yapma Süreç bileşenleri SBAB7.9.SB1. Birden fazla mekânı gözlemlemek SBAB7.9.SB2. Birden fazla mekânın niteliklerini tespit etmek SBAB7.9.SB3. Birden fazla mekânın benzerliklerinden çıkarım yapmak SBAB7.10. Mekânsal Deseni Algılama Süreç bileşenleri SBAB7.10.SB.1. Bir mekândaki olay, olgu, konu veya mekânları belirlemek SBAB7.10.SB.2. Bir mekândaki olay, olgu, konu veya mekânları incelemek SBAB7.10.SB.3. Bir mekândaki olay, olgu, konu veya mekânların düzenlenme şekillerini belirlemek SBAB7.11. Mekânda Desenlenen Farklı Coğrafi Olay, Olgu, Konu veya Mekânları Çözümleme Süreç bileşenleri SBAB7.11.SB1. Mekândaki farklı olay, olgu, konu veya mekânları belirlemek SBAB7.11.SB2. Mekânda desenlenen farklı olay, olgu, konu veya mekânlar arasındaki ilişkileri belirlemek
-----------------------------------	--

Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8)	Coğrafi Sorgulama Becerisi (SBAB8) Merak edilen coğrafi olay/olgu ve mekânlar hakkında bilgi sahibi olmak için sorular sorma, doğru kaynaklardan veri toplama, bu verileri coğrafyanın temel ilkeleri çerçevesinde düzenleme, görselleştirme, analiz ederek inceleme ve ilgili verilerden sonuçlar çıkarma şeklinde gerçekleşen beceriyi ifade eder. Bu beceri; tespit edilen problemlerle ilgili coğrafya biliminin yöntem, teknik ve donanımlarından yararlanılarak çözüm önerileri geliştirilmesi ve bunların çeşitli temsiller ile sunulması şeklinde de ifade edilebilir. Coğrafi sorgulama becerisi; “coğrafi sorular sorma”, “coğrafi bilgi toplama”, “coğrafi bilgileri düzenleme”, “coğrafi bilgileri çözümleme”, “coğrafi sonuçlara ulaşma ve bunları paylaşma” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. SBAB8.1. Coğrafi Sorular Sorma Süreç bileşenleri SBAB8.1.SB1. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekânları tanımlamak SBAB8.1.SB2. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekânlar ile ilgili sorular sormak (5N1K) SBAB8.2. Coğrafi Bilgi Toplama Süreç bileşenleri SBAB8.2.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek SBAB8.2.SB2. Belirlediği aracı kullanarak olay, olgu, konu ve mekân hakkındaki bilgileri bulmak SBAB8.2.SB3. Olay, olgu, konu ve mekânla ilgili ulaştığı bilgileri doğrulamak SBAB8.2.SB4. Olay, olgu, konu ve mekân hakkında ulaştığı bilgileri kaydetmek SBAB8.3. Coğrafi Bilgileri Düzenleme Süreç bileşenleri SBAB8.3.SB1. Coğrafi bilgileri sınıflandırmak SBAB8.3.SB2. Coğrafi bilgileri görselleştirmek SBAB8.3.SB3. Coğrafi bilgileri birleştirmek SBAB8.3.SB4. Elde ettiği bilgilerin coğrafi sorgulama açısından yeterliliğini değerlendirmek SBAB8.4. Coğrafi Bilgileri Çözümleme Süreç bileşenleri SBAB8.4.SB1. Parçaları belirlemek SBAB8.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek SBAB8.5. Coğrafi Sonuçlara Ulaşma ve Bunları Paylaşma Süreç bileşenleri SBAB8.5.SB1. Coğrafi bilgilerden örüntüler bulmak SBAB8.5.SB2. Örüntülere dayalı önergelerde bulunmak SBAB8.5.SB3. Önergeleri karşılaştırmak SBAB8.5.SB4. Coğrafi soruları cevaplamak SBAB8.5.SB5. Alternatif çözüm önerileri sunmak SBAB8.5.SB6. Elde ettiği bilgilerden geleceğe yönelik tahminde bulunmak SBAB8.5.SB7. Elde ettiği bilgileri paylaşmak
---	---

Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9)	Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Becerisi (SBAB9) Coğrafi gözlem; coğrafi bir olay, olgu, konu ve mekân hakkında bilgi ve görüş edinmek amacıyla planlı ve sistemli bir biçimde duyu organları veya gözlem araçları yardımıyla yapılan incelemeyi ifade eder. Coğrafya biliminin dolayısıyla coğrafyacının laboratuvarı arazidir. Coğrafi saha çalışması; olayların meydana geldiği mekânlara giderek gözlem yapmak, yerinde değerlendirmelerde bulunmak ve olaylar arası korelasyonları tespit etmek şeklinde gerçekleşir. Coğrafi gözlem ve saha çalışması, coğrafi süreçlerin ve coğrafi sorgulamanın anlaşılmasını kolaylaştıran önemli becerilerden biridir. Coğrafi gözlem ve saha çalışması becerisi; “coğrafi gözlem ve çalışma sahası için hazırlık yapma”, “coğrafi gözlem ve çalışma sahasında uygulama”, “coğrafi gözlem ve çalışma sahasından elde edilen bilgileri düzenleme”, “coğrafi gözlem ve çalışma sahasından elde edilen bilgileri çözümleme”, “coğrafi gözlem ve saha çalışması verilerine dayalı tahminde bulunma” ve “coğrafi gözlem sahasından elde edilen bilgileri raporlama” bütünlükli becerilerinden oluşmaktadır. SBAB9.1. Coğrafi Gözlem ve Çalışma Sahası İçin Hazırlık Yapma Süreç bileşenleri SBAB9.1.SB1. Coğrafi sorular sormak SBAB9.1.SB2. Gözlem ve çalışma sahası ile ilgili ön bilgi toplamak SBAB9.1.SB3. Gezi güzergâhı çalışma planını ve iş akışını belirlemek SBAB9.1.SB4. Gözlem ve çalışma sahasında kullanacağı malzemeleri temin etmek SBAB9.1.SB5. Gözlem ve çalışma sahası ile ilgili güvenlik ve sağlık risklerini analiz etmek SBAB9.1.SB6. İlgili kişi ve yerlerden gerekli izinleri almak SBAB9.2. Coğrafi Gözlem ve Çalışma Sahasında Uygulama Süreç bileşenleri SBAB9.2.SB1. Gözlem ve çalışma sahasında çalışma planına ve iş akışına uymak SBAB9.2.SB2. Gözlem ve çalışma sahasında coğrafi olay, konu, durum veya mekânları ayırt etmek SBAB9.2.SB3. Gözlem ve çalışma sahasında uygun veri araçları ile bilgi toplamak SBAB9.2.SB4. Gözlem ve çalışma sahasında harita kullanmak SBAB9.2.SB5. Gözlem ve çalışma sahasında çevreye duyarlı olmak SBAB9.3. Coğrafi Gözlem ve Çalışma Sahasından Elde Edilen Bilgileri Düzenleme Süreç bileşenleri SBAB9.3.SB1. Verileri sınıflandırmak SBAB9.3.SB2. Verileri görselleştirmek SBAB9.3.SB3. Bilgileri birleştirmek SBAB9.4. Coğrafi Gözlem ve Çalışma Sahasından Elde Edilen Bilgileri Çözümleme Süreç bileşenleri SBAB9.4.SB1. Parçaları belirlemek SBAB9.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek SBAB9.5. Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması Verilerine Dayalı Tahminde Bulunma Süreç bileşenleri SBAB9.5.SB1. Coğrafi gözlem ve saha çalışması verilerinden çıkarım yapmak SBAB9.5.SB2. Coğrafi gözlem ve saha çalışması verilerine ilişkin yargıda bulunmak SBAB9.6. Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışmasından Elde Edilen Bilgileri Raporlama Süreç bileşenleri SBAB9.6.SB1. Gözlem ve saha çalışmasından elde ettiği bilgilerden ürün oluşturmak SBAB9.6.SB2. Çalışma sonuçlarını paylaşmak
--	---

Harita Becerisi (SBAB10)	Harita Becerisi (SBAB10) Haritalar, mekânsal bilgiyi görselleştirmek için kullanılan araçlar arasında yer almaktadır. Harita kullanma becerisi sayesinde yaşanan bölge ve yerküre hakkındaki uzamsal bilgiler daha doğru şekilde yorumlanır. Harita becerisi; “harita okuma”, “haritayı çözümleme”, “haritadan çıkarım yapma” ve “harita oluşturma” bütünleşik becerilerinden oluşmaktadır. SBAB10.1. Harita Okuma Süreç bileşenleri SBAB10.1.SB1. Haritanın başlığından anlam çıkarmak SBAB10.1.SB2. Haritadaki sembol ve renkleri tespit etmek/ayırt etmek SBAB10.1.SB3. Harita kenar bilgilerini ve harita kenar bilgilerindeki sembolleri anlamlandırmak SBAB10.1.SB4. Konum terimleri, sistemleri ve araçlarını tanımak/kullanmak SBAB10.1.SB5. Harita unsurlarından yararlanarak haritayı/harita türünü çözmek SBAB10.2. Haritayı Çözümleme Süreç bileşenleri SBAB10.2.SB1. Haritada yer alan olay, olgu ve/veya mekânlara ilişkin özellikleri belirlemek SBAB10.2.SB2. Haritada yer alan olay, olgu ve/veya mekânlar arasındaki ilişkileri belirlemek SBAB10.3. Haritadan Çıkarım Yapma Süreç bileşenleri SBAB10.3.SB1. Haritada yer alan olay, olgu veya mekânların özellikleri, konumları, dağılımları, ilişkileri, değişimi ve/veya harita türü ile ilgili çıkarım yapmak SBAB10.4. Harita Oluşturma Süreç bileşenleri SBAB10.4.SB1. Oluşturacağı haritanın amacını belirlemek SBAB10.4.SB2. Harita oluşturmak için gerekli olan yöntemi, araç gereci seçmek ve kullanmak SBAB10.4.SB3. Haritaya ekleyeceği verileri toplamak SBAB10.4.SB4. Veriye ve haritası yapılacak alana uygun harita türü, ölçek, coğrafi koordinat sistemi ve projeksiyon türünden kullanacaklarını belirlemek SBAB10.4.SB5. Verileri haritaya işlemek ve haritanın bileşenlerini oluşturmak SBAB10.4.SB6. Haritayı amaca uygun biçimde kullanmak SBAB10.4.SB7. Haritaları geri çağırmak/hatırlamak
---------------------------------	---

Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11)	Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Becerisi (SBAB11) Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram becerisi ve bu becerinin bileşenleri ile tanınması; bu beceriye ait değişkenler arası ilişkiler, eğilimler, modeller, değişimler, sıralamalar ve bağlantıların belirlenmesi; bunlardan sonuç çıkarılması ve bu sonuçların karşılaştırılması; tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlamak için veri toplanması, verilerin sınıflandırılması ve uygun formlar yoluyla görselleştirilmesi beklenir. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram becerisi; “tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram okuma ve yorumlama” ve “tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlama” bütünleşik becerilerinden oluşmaktadır. SBAB11.1. Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Okuma ve Yorumlama Süreç bileşenleri SBAB11.1.SB1. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram temsillerini bileşenleri ile tanımak ve anlamlandırmak SBAB11.1.SB2. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramı çözümlmek SBAB11.1.SB3. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramdan sonuç çıkarmak SBAB11.1.SB4. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramdan elde ettiği sonuçları karşılaştırmak SBAB11.2. Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Hazırlama Süreç bileşenleri SBAB11.2.SB1. Oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın amacını belirlemek SBAB11.2.SB2. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın türünü ve kullanacağı araç gereci belirlemek SBAB11.2.SB3. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlamak için veri toplamak SBAB11.2.SB4. Verileri sınıflandırmak SBAB11.2.SB5. Verileri görselleştirmek SBAB11.2.SB6. Tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramları kullanmak
Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12)	Mantıksal Muhakeme Becerisi (SBAB12) Hayatın tüm unsurlarıyla farkında olabilmek, bu farkındalık ile bir bakış, tutum, duruş kazanma ve bunları davranışa, eyleme dökebilme olanağını ifade eder. Mantıksal muhakeme becerisi; “yorumlama”, “akıl yürütme biçimlerini uygulama” ve “mantıksal denetleme” bütünleşik becerilerinden oluşmaktadır. KB2.14. Yorumlama Süreç bileşenleri KB2.14.SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek KB2.14.SB2. Mevcut olay/konu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek KB2.14.SB3. Kendi ifadeleriyle olay/konu/durumu, nesnel ve doğru anlamı değiştirmeyecek bir şekilde yeniden ifade etmek SBAB12.1. Akıl Yürütme Biçimlerini Uygulama Süreç bileşenleri SBAB12.1.SB1. Parçadan bütüne ilişki kurarak sonuca varmak SBAB12.1.SB2. Genelden genele ilişki kurarak akıl yürütmek SBAB12.1.SB3. Genelden özele ilişki kurarak akıl yürütmek SBAB12.1.SB4. Özelden özele ilişki kurarak akıl yürütmek KB2.19. Mantıksal Denetleme Süreç bileşenleri KB2.19.SB1. Önergeleri dönüştürmek KB2.19.SB2. Ölçüt bağlamında kuralları uygulamak KB2.19.SB3. Ölçüt bağlamında yargıda bulunmak

Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13)	Felsefi Sorgulama Becerisi (SBAB13) İnsan, evren ve hayata yönelik olarak sistemli, ardışık, bütüncül, refleksif nitelikte soru sorma sürecinin gerçekleşmesini ifade eder. Felsefi sorgulama becerisi; “felsefi merak etme ve şüphe duyma”, “felsefi derinlemesine düşünme”, “felsefi soru sorma”, “eleştirel tavır alma” ve “tartışma” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. SBAB13.1. Felsefi Merak Etme ve Şüphe Duyma Süreç bileşenleri SBAB13.1.SB1. Merak etmek SBAB13.1.SB2. Şüphe ile yaklaşmak SBAB13.1.SB3. Peşin hükümden kaçınmak SBAB13.1.SB4. Şüpheli araç olarak kullanmak SBAB13.2. Felsefi Derinlemesine Düşünme Süreç bileşenleri SBAB13.2.SB1. Düşüncelerin olası olumlu ve olumsuz sonuçlarını incelemek SBAB13.2.SB2. Düşünceleri farklı açılardan analiz etmek SBAB13.2.SB3. Düşüncelerini açık fikirlilikle değerlendirmek SBAB13.2.SB4. Alternatif düşünce sistemlerini, iddia ve çıkarımları analiz etmek SBAB13.2.SB5. Düşüncelerini gerektiğinde değiştirmek SBAB13.3. Felsefi Soru Sorma Süreç bileşenleri SBAB13.3.SB.1. Felsefi bir konu, soru, problem, düşünce üzerine soru yöneltmek SBAB13.3.SB.2. Bütüncül bakmak SBAB13.3.SB.3. Refleksif olmak SBAB13.3.SB.4. Sistemli olarak Sokratik yaklaşmak SBAB13.3.SB.5. Yığılmırlı ilerlemek SBAB13.4. Eleştirel Tavır Alma Süreç bileşenleri SBAB13.4.SB1. Bir kavram, konu, soru, problem veya düşünce üzerine eleştiriye açık olmak SBAB13.4.SB2. Bir konu, soru, problem veya düşünceye ilişkin güçlü ve zayıf yönleri tespit etmek SBAB13.4.SB3. İrdelemek SBAB13.4.SB4. Değerlendirmek KB2.18. Tartışma Süreç bileşenleri KB2.18.SB1. Mantıksal temellendirme yapmak KB2.18.SB2. Mantıksal çelişkileri, tutarsızlıkları ve/veya geçersizlikleri tespit etmek KB2.18.SB3. Çürütmek veya kabul etmek
--	---

Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14)	Felsefi Muhakeme Becerisi (SBAB14) Geçmişten günümüze akıllı düşünmeye sevk eden sorular ve bu sorular karşısında felsefi değer kazanmış cevaplarla karşılaşma, düşünme ve sorgulama becerilerini kullanabilmeyi ifade eder. Felsefi muhakeme becerisi; “felsefi problemleri anlama”, “felsefi düşünce ve argümanları değerlendirme”, “yorumlama” ve “felsefi metin inceleme” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. SBAB14.1. Felsefi Problemleri Anlama Süreç bileşenleri SBAB14.1.SB1. Soru ve problemlerin ortaya çıkış sebeplerini açıklamak SBAB14.1.SB2. Soru ve problemleri yaşam ile ilişkilendirerek değerlendirmek SBAB14.2. Felsefi Düşünce ve Argümanları Değerlendirme Süreç bileşenleri SBAB14.2.SB1. Felsefi düşünce ve argümanları ifade etmek SBAB14.2.SB2. İlişki kurmak SBAB14.2.SB3. Felsefi düşünce ve argümanları sorgulamak SBAB14.2.SB4. Tutarlılık ve geçerliliği incelemek SBAB14.2.SB5. Felsefi düşünce ve argümanları karşılaştırmak KB2.14. Yorumlama Süreç bileşenleri KB2.14.SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek KB2.14.SB2. Mevcut olay/konu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek KB2.14.SB3. Kendi ifadeleriyle olay/konu/durumu, nesnel ve doğru anlamı değiştirmeyecek bir şekilde yeniden ifade etmek SBAB14.3. Felsefi Metin İnceleme Süreç bileşenleri SBAB14.3.SB1. Bir metindeki kavram, soru ve problemleri tespit etmek SBAB14.3.SB2. Bir metinde savunulan düşünce ve argümanları tespit etmek SBAB14.3.SB3. Metni değerlendirmek
Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15)	Felsefi Düşünce Ortaya Koyma Becerisi (SBAB15) Veriye dayalı bilgileri kullanarak mantıksal çıkarımlarda bulunma ve alternatif görüş üretme sürecini ifade eder. Felsefi düşünce ortaya koyma becerisi; “çözümleme”, “felsefi metin inceleme” ve “özgün felsefi görüş sunma ve felsefi metin yazma” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. KB2.4. Çözümleme Süreç bileşenleri KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek SBAB15.1. Felsefi Argümantasyon Oluşturma Süreç bileşenleri SBAB15.1.SB1. Felsefi iddia ileri sürmek SBAB15.1.SB2. İddiaya dayanak oluşturacak verileri tespit etmek KB2.15. Yansıtmak SBAB15.2. Özgün Felsefi Görüş Sunma ve Felsefi Metin Yazma Süreç bileşenleri SBAB15.2.SB1. Özgün düşünmek SBAB15.2.SB2. Felsefi düşüncüyü kurgulamak SBAB15.2.SB3. Felsefi metin yazmak

Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16)	Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16) Bir sorunu veya argümanı, onu etkileyen sosyal güçlerin ve içinde şekillendiği toplumsal bağlamın bilinciyle ve duyarlılığıyla sağduyulu bir şekilde değerlendirme becerisini ifade eder. Eleştirel sosyolojik düşünme becerisi; “çözümleme”, “sorgulama”, “sentezleme” ve “eleştirel düşünme” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. KB2.4. Çözümleme Süreç bileşenleri KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek KB2.8. Sorgulama Süreç bileşenleri KB2.8.SB1. Merak ettiği konuyu tanımlamak KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak (5N1K) KB2.8.SB3. İlgili konu hakkında bilgi toplamak KB2.8.SB4. Toplanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirmek KB2.8.SB5. Toplanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirerek çıkarım yapmak KB2.20. Sentezleme Süreç bileşenleri KB2.20.SB1. Parçaları belirlemek KB2.20.SB2. Parçalar arası ilişki kurmak KB2.20.SB3. Parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturmak KB3.3. Eleştirel Düşünme Süreç bileşenleri KB3.3.SB1. Olay/olgu/problem veya durumu sorgulamak KB3.3.SB2. Sorgulanan olay/olgu/problem veya durum ile ilgili sonuç çıkarmak KB3.3.SB3. Akıl yürütmeyle ulaştığı çıkarımları yansıtmak
Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17)	Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi (SBAB17) Geçmişteki bir sorunu tarihsel bağlamında ve olayı yaşayan insanların gözünden değerlendirerek dönemin şartları içinde neler yapılabileceğini analiz etme ve karar verme becerisini ifade eder. Tarihsel sorun analizi ve karar verme becerisi; “tarihsel sorunu belirleme ve çözümleme” ve “tarihsel soruna alternatif çözüm üretme ve değerlendirme” bütünlük becerilerinden oluşmaktadır. SBAB17.1. Tarihsel Sorunu Belirleme ve Çözümleme Süreç bileşenleri SBAB17.1.SB1. Tarihsel bir sorunu tanımlamak SBAB17.1.SB2. Tarihsel bir soruna ilişkin tarafların çıkar, değer ve bakış açılarını çözümlemek. SBAB17.1.SB3. Tarihsel bir sorunun çözümü için yapılan uygulamaları ve alınan kararları değerlendirmek. SBAB17.1.SB4. Tarihsel bir sorunun çözümü için yapılan uygulamaların ve alınan kararların güncel sorunların meydana gelmesine etkilerini belirlemek. SBAB17.2. Tarihsel Soruna Alternatif Çözüm Üretme ve Değerlendirme Süreç bileşenleri SBAB17.2.SB1. Tarihsel bir sorunu çözmeye yönelik alternatif öneriler geliştirmek SBAB17.2.SB2. Tarihsel bir sorunu çözmeye yönelik geliştirdikleri alternatif önerilerin olası sonuçlarını geçmişte yaşayan insanların yaptıkları uygulamalar ve aldıkları kararların sonuçlarıyla karşılaştırarak değerlendirmek